

Fricska Genfnek

Európa nehéz órákat él át, de ezt, úgy lát-
szik nem hajlandók Paraguayban tudomásul
venni. Hét hét múlva, 1935. január hó 13-án
kerül a Nemzetek Szövetsége által előadásra
a saar-vidéki népszavazás, ahol félmillió em-
ber voksán fordul meg esetleg a világtörténe-
lem új alakulása: nem lehet tudni még azt
sem, hogy milyen fejleményekhez vezet el a
délsláv királyság kormányának genfi memo-
randuma a marseillei politikai események poli-
tikai felelősségének megállapítása körül, — de
Paraguay azt üzeni Assunzionból, hogy mit
neki Hekuba! Paraguay, ugyanis, mint Kö-
zépamerika egyik legjelentéktelebb állama
és ugyis, mint a Nemzetek Szövetségének
egyik legjelentéktelebb tagja, azt üzeni,
hogy fűtyül a genfi nemzetközi aeropág hatá-
rozataira: Paraguay nem hajlandó megzavar-
tatnia magát abban az operett-háboruban,
amelyet Bolíviával immár a harmadik éve
folytat, Paraguay nem hajlandó egyáltalán le-
mondani nemzeti érdekeinek fegyverrel való
megvédéséről, mindaddig, míg Bolívia — sze-
rinte — veszélyezteteti ezeket az érdekeket.

Soha kétségbeesettebb pillanatban nem ér-
hette volna Genf ez a perfid fricska, mint
ezekben a pillanatokban. Nincs rombolóbb
motivum annál a népek nemzetközi életében,
a nemzetközi érintkezések pszichológiájában,
mint amidőn egyik-másik nemzetecske újat
mer huzni azzal az erkölcsi fórummal, amelyre
azért létesítettek, hogy legyen egy olyan tek-
intély is a nemzetközi politikában, amelyet
közös megegyezés alapján mindnyájan egy-
formán respektálni kötelesek. A tanító tek-
intélyének abban a pillanatban vége van, ami-
dön szó nélkül türi el, hogy egyik nevetlen
nebulója az osztály nagy nyilvánossága előtt
kiölti rá a nyelvét: a többi is azonnal vérsze-
met kap a megtorolatlan példától. De ugyan-
bizony mivel is torolhatná meg a Nemzetek
Szövetsége Paraguay engedetlenségét...?
Mivel torolta meg a kínai—japán konfliktus
emlékezetes esetét, amidőn a népszövetségi
vizsgálóbizottság orra előtt mérsárolgatták
egymást a harcban álló ellenfelek...?

A genfi fórum, sajnos, fegyvertelen és a
fegyvertelenség a mai időkben, midőn min-
denki elsőnek akar befutni a fegyverkezési
verseny céljához, igen-igen nagy hátrányt je-
lent. Ime, még Paraguay is packázni mer vele,
fügét mutat, fricskázik egyet a határozat írott
szövegén. Mennyire más volna a helyzet, ha a
genfi határozatot nem rádió, szikratávírón át
továbbították volna a paraguay-i partok felé,
hanem — tegyük fel — egynéhány méltóság-
teljes nemzetközi dreadnought, páncélos bom-
bavető repülőraj és hasonló érthető argumen-
tumok kíséretében...?

A genfi Népszövetség, sajnos, fegyvertel-
en s a paraguay-i fricska éppen most kárté-
konyabban robbant minden pokolgépnél ezutal,
a nemzetközi tekintélyek válságának nagy
krízise előtt. Bizonyos, hogy mint minden nem-
zetközi konfliktus esetében, itt is sokat hely-
rehozhat még a diplomácia a maga kipróbált
methodusai útján, de aggasztó jelenség, ami-
dön fegyvercsörtetés visszhangzik a tanács-
termek határozatai nyomán. A világ tehetetlen-
ül áll a paraguay-i fricska szimptomájával
szemben: a Nemzetek Szövetségét nem védi
senmi fegyver, s a lelkiismeret sikoltó szavát
tullharsogja a fegyverek dübörgő dobaja.

Ausztria kíséri meg
a genfi feszültség enyhítését

Törökország vehemens állásfoglalása a délsláv jegyzék ügyében — Horvát
emigránsok titokzatos halála Karlsbadban — Magyarország ellen irányul
a jugoszláv beadvány éle

Négy korosztályt mozgósított Jugoszlávia

Genfben jelentik: A 'Journal de Geneve'
szerint Laval francia külügyminiszter ma vil-
lászreggelin látta vendégül Benes, Titulescu és
Jeffcis külügyminisztereket, akikkel a reggeli
után a délsláv emlékirat körül tanácskoztak.
A tárgyalások még este folytatódnak, mert éj-
szaka a francia külügyminiszter visszautazik
Párisba. A lap szerint Genfben úgy tudják,
hogy

a jugoszláv memorandum formája mérsé-

kelt lesz, de az éle Magyarország ellen
irányul. Magyar körökben viszont egyál-
talan nem érzik találva magukat Belgrád
lépése miatt, sőt örömeiket fejezik ki afe-
lett, hogy teljes világosságot lehet majd
deríteni a merénylet ügyére.

Eckhardt Tibor, mint Magyarország főmegbi-
zottsja ma délelben Szent-Istváni miniszteri ta-
nácsos és Thuránszky követségi titkár kísére-
tében Genfbe utazott.

Schuschnigg Párisba, Benes Bécsbe és Rómába készül

A bécsi politikai körökben úgy tudják, hogy Schuschnigg osztrák kancellár január
második felében Párisba utazik és ugyanakkor Berger-Waldenegg osztrák külügyi-
miniszter Prágába látogat el, hogy ott Benes csehszlovák külügyminiszterrel tanácskoz-
hasson. Ez a tanácskozás kizárólag az osztrák—cseh gazdasági együttműködésre irányul
majd, de szó van arról is, hogy január végén, vagy február elején Benes visszaadja ezt a
látogatást Bécsben. Ez alatt a csehszlovák külügyminiszter elutazik Rómába is és állítólag
Mussolini miniszterelnöknek bejelenti, hogy Csehszlovákia kész csatlakozni a római
hármás egyezményhez.

A Morning Post genfi tudósítója állítólag megbízható forrásból arról értesül, hogy a
kisantant külügyminiszterei és Tevfik Rüzsdí
bey török külügyminiszter újabb megbeszélé-
seket fognak folytatni a délsláv kormány be-
adványával kapcsolatos magatartás ügyében.
A kisantant ugyanis nem akarja a népszövetségi
tanács döntését elszüntetni és a kérdés el-
napolása meg fog felelni felfogásának.

Sauerwein azt írja, hogy Törökország erélyes
és kiméletlen eljárást indítványoz a marseillei tra-
gédia ügyében.

A jugoszláv sajtó visszavonul

Az olasz sajtó rendkívül bőven, de egy-
ben tartózkodóan foglalkozik a Genfben be-
nyújtandó délsláv panasszal. A lapok közlik
valamennyi külföldi lap lényegbevágó kom-
mentárját és cikkét, ismertetik továbbá a ma-
gyarellenes támadásokat s azt az elbánást,
amelyben Jugoszlávia az ott élő magyarokat
résztesítette. A lapok kiemelik a bolgár had-
ügyminiszter nyilatkozatát, melyet a Bulgá-
riában letartóztatott Brankov-ra vonatko-
zólag tett a belgrádi Politika munkatársa előtt.
Hangsúlyozza az olasz sajtó, hogy

ezen nyilatkozat nyomán a jugoszláv sajtó
kénytelen volt a vádak egy részét elejteni
Magyarországgal szemben és meg kellett
cáfolnia Brankov kijelentéseit.

Egyes angol lapok nem éppen a legbarát-
ságosabb hangon foglalkoznak a délsláv kor-
mány magatartásával.

Laval francia külügyminiszter tegnap
megbeszéléseket folytatott a kisantantállamok
külügyminisztereivel. A megbeszélés tárgya
Jugoszláviának a Népszövetséghez intézett
jegyzéke volt.

Jólétesült körök véleménye szerint La-
val rendkívül kényesnek ítélte az egész kér-
dést és általában azt szeretné, hogy

a jugoszláv jegyzék ne fadjon el politikai
viszálykodással.

Laval igyekszik, hogy egyes államok ellen,

vádaskodás kizárásával, csupán általános-
ságban, a terroristák kérdését tárgyalják le.
Franciaország csakis olyan indítványt támo-
gat, amely minden állam együttműködését cé-
lozza, a békét veszélyeztető terroristák ellen.

A „Daily Mirror“ munkatársa, aki a na-
pokban érkezett vissza Belgrádból, cikksoro-
zatot kezdett a Jugoszláviában uralkodó han-
gulatról. Az újságíró szerint, Jugoszláviában
oly nagy az elkeseredés, hogy joggal lehet tar-
tani a néphangulat spontán megnyilvánulásá-
tól. Bosszút és elégtételt követelnek a meg-
gyilkolt királyért.

A Daily Mirror szerint a jugoszláv katonai
hatóságok minden eshetőséggel számolva,
elrendelték négy korosztálynak katonai
szolgálatra való behívását.

— A behívás tisztán azért történt — han-
goztatja az angol lap helyszínen járt tudósító-
ja, — hogy a katonai erőket megfelelőleg meg-
erősítsék. Ez az intézkedés azonban nem szá-
mit rendkívüli katonai cselekedetnek.

— Annyi kétségtelen — írja a Daily Mir-
ror, — hogy Belgrádban és Jugoszláviában a
helyzet rendkívül kiéleződött és a türelem hur-
ja a megpattanásig meg van feszülve. Jugo-
szláviában minden szem a Népszövetség felé
fordul, ahonnan elégtételt várnak.

A Vreme fenyegetődzése

A belgrádi Vreme, a kormány félhiva-
talosa,

leplezetlen nyíltsággal támadja Magyar-
országot és félreérthetetlen határozottság-
gal követeli a Népszövetségtől, hogy Ma-
gyarország ellen indítsa meg a vizsgálatot.

A Vreme helyteleníti azokat a kulissza
mögött történő eseményeket, amelyek Genf-
ben lefolynak és amelynek célja — a Vreme
szerint — Magyarország megmentése és a
egész ügy eltussolása.

— Jugoszlávia — írja a Vreme — telje
elégtételt követel és nem engedi meg, hogy

ebben az ügyben kompromisszum jöjjön létre. A jugoszláv állam nem elégszik meg fél elégtétellel.

Ha a Népszövetség nem szolgáltat Jugoszláviának elégtételt — írja az újság, — akkor Jugoszlávia más úton és más módon szerez magának elégtételt az elkövetett sértésekért.

A lap különösen Olaszországot hibáztatja, amely közvetíteni igyekszik és el akarja tüntetni az ellentétet. A Vreme szerint Jugoszlávia nem járul hozzá semmiféle „kimagyarázáshoz”, mert a Marscilleben kiontott vért elégtételt követel.

Laval francia külügyminiszter tegnap fogadta a Genfben tartózkodó olasz újságírókat és kijelentette előttük, hogy őszintén csodálja Mussolini művét és szereti Olaszországot.

— Örömmel közlöm, — folytatta nyilatkozatát, — hogy

Genfből esetleg Rómába utazom.

Az olasz—francia tanácskozások eddigi eredményei azzal a reménnyel töltenek el, hogy római utam végleges megállapodásra fog vezetni.

A Havas-iroda tudósítója nyilatkozatot kért a Genfben időző jugoszláv külügyminisztertől. Jetics mindössze ennyit mondott: „Teljesítem a kötelességemet”. A Havas-iroda különben úgy értesül, hogy a délszláv emlékirat teljes egészében elkészült és holnap nyújtják be a napirendre való felvétel iránti kérelmet, viszont a letárgyalásra a tudósító szerint csak januárban kerül sor.

Negyven gépelt oldal . . .

A párisi lapok általánosan nagy érdeklődéssel tárgyalják Laval tanácskozásait és remélik, hogy a délszláv emlékirat benyújtása nem okoz majd különösebb surlódásokat.

Az emlékirat, amely már elkészült, negyven írógépelt oldal és ehhez még több kísértő, bizonyító okmányt mellékelnek.

Az emlékiratban hangsúlyozzák, hogy a merényletnek nemzetközi jellege volt és egy ország belső békéjének megzavarására irányult.

A Népszövetség egyik főtisztviselőjénél egy olasz csoport jelent meg, akik bejelentették, hogy Róma nem emel kifogást a délszláv emlékirat benyújtása ellen.

Egy lapjelentés szerint a délszlávok semmi körülmények között nem akarnak eltérni az emlékirat benyújtásától, mert szerintük az egyetlen módja annak, hogy az igazság kiderüljön.

Egyik francia lap írja, hogy Jugoszláviában hire járt és elkeseredést váltott ki, hogy

Franciaország nem támogatja eléggé a délszláv emlékiratot.

A lap sulyt helyez arra, hogy a legfontosabb megszorítani a politikai menedékjogot, valamint helyesli a délszlávok másik kérését: a nemzetközi fellépést a terroristák ellen és azok szervezkedését végleg megakadályozni.

A VADÁSZKÜRT

megint szép lett, méltó régi nagy híréhez

SZÁLLODA és ÉTTEREM

ujjalakítva

BUDAPEST

szívében, nagyvárosi zajtól mentes, uri nemes izlés mellett modern kényelmű otthont nyújt.

E lap olvasóinak a szálloda kedvezményt ad.

4580

Tatarescu: A Skoda-ügy adminisztrációnk problémája

A miniszterelnök feltűnést keltő nyilatkozata — Madgearu: Amikor az egész világ a holnap háborújára készül...

Bucurestből jelentik: Tatarescu miniszterelnök ma hosszabb nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek a Skoda-ügy politikai fejleményeivel kapcsolatban.

— A lapokban — mondotta a miniszterelnök — bizonyos közlemények jelentek meg, amelyek hamis világitásba helyezik a kormány álláspontját a Skoda-ügyben. Ezekre szükségnek tartom a következőket kijelenteni:

— A képviselőház a Skoda-ügyben vizsgálatot rendelt el az elkövetett szabálytalanságok és a felelőségek megállapítása céljából. Az előadó betérjesztette jelentését és csak akkor kerül a Kamara plénuma elé, ha a bizottság maga is elfogadta azt. Ha a képviselőház magáévá teszi a bizottsági jelentést, akkor az egész ügy az igazságszolgáltatás kezébe megy át, amely hivatva lesz megbüntetni a vétkeket. A kormánynak nem áll módjában és nem is szándéka befolyásolni sem a Kamarát, sem a bíróságot elhatározásában. Ez a mi álláspontunk, ez az, amiből ellenfeleink politikai fegyvert akarnak kovácsolni a kormány ellen. Én erre mosolyogva ismétlem azt, amit már előbb is mondtam: **a kormánybuktatás nem fog sikerülni.**

— A kormány következetesen kitart eddigi tárgyilagos álláspontja mellett, amelynek célja, hogy teljes világosság derüljön az ügyre és a tények megállapításának. Ha bűnös van, vagy bűnösök vannak, állapítsák meg azok felelőssége és ezt kövessék a szankciók is. **A Skoda-ügy miatt egy tábornok öngyilkosságát követelt el, magas állami méltóságokat vádoltak hónapokon keresztül, a politikusok egész sora áll gyanúsítás alatt, ilyen helyzetet csak a tények teljes és őszinte kivizsgálásával lehet tisztázni.** Maga a nemzeti-parasztpárt kérte, sürgette a vizsgálatot és hangoztatta, hogy nem fogja azonosítani magát a bűnösökkel. Ezért küldtük ki a parlamenti vizsgálóbizottságot, amely nagy munka árán teljesítette a rábízott feladatot. És most az egész ország ál-

tal követelt vizsgálatot akarják kormánybuktatásra felhasználni. Meggyőződésem — folytatta a miniszterelnök — hogy a törvényhozás többsége a tárgyilagosan lefolytatott vizsgálatot nem fogja politikai fegyverként felhasználni. **A Skoda-ügy nem politikai kérdés, hanem adminisztrációnk problémája, amelyért felelni tartoznak azok, akik elkövettek.**

— De ha hiba volna a Skoda-ügyet politikává tenni, még nagyobb hiba lenne a bűnösöknek salvus conductust adni, csak azért, mert politikusok. Az ország ezt az eljárást sem meg nem értené, sem meg nem bocsájtaná. Az ország megtorlást vár s én hiszem, hogy a nemzeti-parasztpárt sem fogja más területre áttolni az ügyet és nem fogja azonosítani magát az ügy vádlottaival, mielőtt parlament és bíróság a végső szót kimondaná. Mi komoly elhatározással haladunk a megkezdett úton, minden lépésünkért viseljük a felelősséget, de aki munkánkat zavarni akarja, az a kormány vas akaratával fogja szembetalálni magát.

Az ifjovomegyei Oltenita községben a nemzeti-parasztpárt ifjúsági szervezete gyűlést tartott, amelynek mintegy 3000 főnyi hallgatósága előtt Madgearu Virgil pártfőtitkár tartott beszédet. Madgearu védelmébe vette pártját a Skoda-ügyben ellene emelt vádakkal szemben.

— Amikor az egész világ a holnap háborújára készül, — mondotta a volt nemzeti-parasztpárti miniszter, — a mi katonai készülségünk hiányaiért azokat fogja terhelni a felelősség, akik a felszerelést megakadályozták. A Maniu-kormány tagjai közül senki nem bűnös és senkit nem lehet pusztán feltevések alapján ilyen súlyos vádakkal illetni. Ezen az alapon bárkinek bűnösségét meg lehet állapítani, minden régi kormányt is. Kijelentette még Madgearu, hogy a legkomolytalanabbak a hadfelszerelés előállításával kapcsolatosan emelt vádak, mikor köztudomású, hogy Cudsir és Copsa-Mica egy puskát sem tudnak készíteni.

Robinson-dráma a Galapagos-szigeteken

Két német kivándorló hajótörést szenvedett és párnapos kínódás után szomjan halt az egyik sziget homokpartján — Az egyik áldozat felesége a tengerbe veszett

Los-Angelesből jelentik: Az Equador közelében, az Egyenlítőnél fekvő csendes-óceáni Galapagos-szigetek az utóbbi időben a kivándorlók valóságos menedékhelyévé váltak. Egyre többen keresik fel a buja szigetvilágot olyan kivándorlók, akik rászánták magukat a Robinson-életre. Az egyik kis szigeten most megrendő tragédia játszódott le. A sziget közelében elhajózó Santa Amara-gőzös kapitánya észrevette, hogy a sziget strandján vörös zászló leng.

Az azonnal kiküldött mentőlegénység a parton egy összeroncsolt vitorlácsónakra bukkant, amely kisebb távolságra volt felvoncsolva a parti homokra.

Nem messzire a vitorlás roncsától nagy lávasziklák árnyékában két férfi holttestére bukkantak. Mindkettőnek hiányzott a cipője és ruháik foszlányokban lógtak le testükről.

Könnyű volt megállapítani, hogy a szerencsétlenek szomjan haltak.

A két holttest mellett egy foka félig elfogyasztott maradványai és néhány kisebb állat csontjai hevertek. A hajótöröttek ebből táplálkoztak utolsó napjaikban. Kissé távolabb a bokrok sűrű árnyékában megtalálták a hajótöröttek kis hordócskáját, amelyben egyetlen csepp ivóvíz sem volt.

Az egyik áldozat zsebében Lorenz Rudolf névre szóló, Párisban vizumozott német utlevelet találtak. A másiknál Wittmer Ferenc névre szóló okmányok voltak,

a zsebében pedig Wittmerné levelei. Ezekből a levelekből meg lehetett állapítani, hogy a sziget

geten robinsonéletet élő kivándorlók a kis vitorlással postaszolgálatot bonyolítottak le. Legutolsó végzetessé vált utjuk alkalmával San Christebalba akartak vitorlázni, hogy ott egyet-mást beszerezzenek. Velük volt Wittmer felesége is. A kis csónak utközben viharba került és a hullámverés a partra sodorta. Itt párnapos szenvedés után kifogyott az ivóvizük és a szomjuság végzett velük. Hogy Wittmer néval mi történt, nem lehetett megállapítani, **Valószínű, hogy a tengerbe veszett.**

Kiraboltak és agyonlőttek

egy ékszerészt Düsseldorfban

DÜSSELDORFBÓL jelentik: Vakmerő rablógyilkosság történt a belváros szívében. Egy düsseldorfi ékszerészüzletbe nanokon keresztül látogatást tett két férfi, akik órákat akartak vásárolni. Ma is megjelentek, válogattak az órák között és amikor nem tartózkodott senki az üzletben, mind a ketten revolvert rántottak és „fel a kezekkel!” kiáltással a kereskedőre tartották a fegyvert. Az egyik támadó a mellékhelyiségben tartózkodó női alkalmazottat tartotta sakkban, míg a másik dulakodni kezdett az ékszerésszel. A dulakodás hevében a revolver eldőrdült és az ékszerész holtan esett össze. A lővés zajára a nő alkalmazott féltreolta támadóját és felrántotta az uccára vezető ajtót és segítségért kiáltott. A gyilkosok erre kirohantak az üzletből és sikerült elmenekülniük.

FIGYELJE!
e dátumot!

1934. december 9.
?? ? ! ! !

SZABÓ
ALBERT

üveg- és porcellán nagyáruháza.

Miniszterjárás Aradon

Nistor munkügyi miniszter végiglátogatta az aradi munkügyi intézményeket
— Maniu Gyula volt miniszterelnök keresztülutazott Aradon —

Számos előkelő politikai vendége volt ma Aradnak. Délután hat órakor Timisoaráról jövet, megérkezett Nistor munkügyi miniszter, aki az est folyamán meglátogatta a hatáskörébe tartozó aradi intézményeket. A miniszter kíséretében megérkezett Aradra Gheorghiu munkügyi államtitkár, valamint Stavri Cunesco, a minisztérium munkügyi osztályának vezérigazgatója és Mihail Enescu, a Munkásbiztosító Pénztárak központjának vezérigazgatója. Nistor munkügyi minisztert Marcus Mihály dr. megyei képviselő, pártelnök, Groza János dr. prefektus és Ursu János dr., az interimár bizottság elnöke fogadták. A miniszter a prefekturára hatolt és itt megbeszélést tartott Vulpe Józseffel, az aradi Munkakamara átmeneti bizottságának elnökével, Popescu Péter munkügyi vezérfelügyelővel, valamint Platos Jánossal, az aradi Munkásbiztosító Pénztár igazgatójával. Ugyancsak a prefekturán fogadta a munkügyi miniszter az aradi Munkakamara oradeai fiókjának küldöttségét, amely több oradeai kívánságot adott elő. Hét órakor a miniszter és kísérete átment a munkügyi felügyelőség hivatalába.

Itt Popescu vezérfelügyelő üdvözlő beszédet mondott, majd pedig a miniszter megtekintette a hivatali helyiségeket. A miniszter a vezérfelügyelőtől a munkáskérdések, valamint az idegenellenőrző-bizottság munkája iránt érdeklődött és megkérdezte, hogy milyen arányban utasított ki idegeneket a bizottság. A látogatás fölött a miniszter Popescu vezérfelügyelő előtt a legteljesebb megelégedésének adott ki- fejezést.

Ezután a Munkakamarát látogatta meg a miniszter. Az izléseken berendezett helyiségek, a példás rend megnyerte a miniszter tetszését. Vulpe József elnök a kamara költségvetéséről, valamint a választói listák összeírásának befejezéséről informálta a minisztert, aki ezután kijelentette, hogy rövidesen megtartják a munkakamarai választásokat, egyben pedig közölte, hogy ugyancsak rövid időn belül a munkakamarai titkárok és tisztviselők részére vizsgát tartanak. A vizsga után megtörténik a titkárok és tisztviselők véglegesítése.

A miniszter megtekintette a munkabíróság helyiségeit is, amelyek szintén megnyerték tetszését és elismerését fejezte ki afölött, hogy a munkabíróság már eddig is számos ügyben hozott ítéletet.

— A munkabíróság létesítésével — mondotta a miniszter az Aradi Közlöny munkatársának — az volt a célunk, hogy ezekben az ügyekben gyors bíraskodást vezessünk be. Éppen ezért azt akarjuk, hogy a bíróság rövid terminusokat tüzzön ki és a lehető leggyorsabb időn belül hozzon ítéletet.

Ellátogatott a miniszter a Munkásbiztosító Pénztárba és az 1. számú tanoncotthonba is. A Munkásbiztosító Pénztárban Platos igazgató

kálauzolta végig a minisztert a hivatalokon, a gyógyszerárban és az orvosi rendelőkben. Nistor miniszter itt is elismerését fejezte ki a rend és tisztaság fölött.

A miniszter végül meglátogatta otthonában Marcus Mihály dr.-t, majd pedig résztvett azon a vacsorán, amelyet a Dacia-étteremben rendeztek tiszteletére. Éjfélkor a miniszter és kísérete továbbutazott Dévára.

Ugyancsak szerdára virradó hajnalban érkezett a Központi Szálló épületébe Maniu Gyula volt miniszterelnök, akit dr. Boila Zacharie, dr. Leucutia Aurel, dr. Crisan Gheorghe volt miniszter,

Bota Nicolae és Bianu Cornel volt képviselők kísérték. Maniu Gyula és kísérete az éjszakát Aradon pihente át, hogy aradi párthívei: Dr. Botioc Elek volt polgármester, Omescu Cornel és Babescu Elek kíséretében autón Timisoarára utazhassék a kora délelőtti órákban Timisoarán szerdán leplezte le ugyanis a párt timisi tagozata Vichentiu Babes volt erdélyi nemzetipárti elnök bronzszobrát.

Az ünnepeken a kormány képviseletében Lepadatu Sándor dr. kultuszminiszter, valamint az akkor még történetesen Timisoarán időző Nistor munkügyi miniszter, valamint dr. Comsa Grigorie aradi megyéspüspök is megjelent. Maniut Timisoarán Bocu Sever, volt bánsági kormányzó fogadta. Délután nívós diszülés folyt le, melynek végeztével Maniu kíséretével együtt autón Lipovára utazott, ahol Bocuék vendége volt. Lipován az új templomban gyász-istentiszteletet tartottak Babes emlékezetére, amelyen a volt miniszterelnök is megjelent.

Elfogták a lengyel belügyminiszter orvgyilkosát

Csehszlovákiában bujkált a titokzatos ember — Feltűnően hasonlít a gyilkos fényképére

Pozsonyból jelentik: A Léva közelében levő Zseliz községben ma letartóztattak egy 25 éves csavargót, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő gyilkolta meg ez év májusában Pieratzky lengyel belügyminisztert, vagy pedig legalább is tettestársa volt a gyilkosnak, akit Maczijka Grzegardnak hívnak és akit az egész világon köröznék. Az elfogott feltűnően hasonlít a gyilkosról minden rendőrségre eljuttatott fény-

képhez. Ez volt a letartóztatás alapja.

A fiatalember először tagadta, hogy bármi része is lenne a lengyel miniszter gyilkosságához. Később mégis bevallotta, hogy ismeri Maczijka Grzegardot, mert szemtanúja volt ő is a lengyel belügyminiszter meggyilkolásának. A letartóztatott fiatalembert Marczinkovicsnak hívják és közvetlenül Pieratzky meggyilkolása után érkezett a Felvidékre, ahol azóta bujkál.

A »Bűn és bűnhődés« elmaradt bemutatójának kulisszatitkai

Isac Emil színészeti főtelügyelő a színházat vádolja mulasztással a Dosztojevski-bemutató bonyodalmai miatt — Tilos a „János vitéz“ és a „Dubarry“ előadása Erdély és Bánság területén

Clujról jelentik: Isac Emil színészeti vezérfelügyelő az Aradon betiltott Dosztojevski-darabbal kapcsolatban nyilatkozott az egyik cluji lapnak és a következőket mondotta:

— Kijelenthetem Önnek, — mondotta a lap munkatársának, — hogy az, ami Aradon történt, az csakis az ottani színház hanyagsága miatt következett be. Hangsúlyozom: Bűnös hanyagsága miatt. A törvény előírja, hogy minden szindarabot az előadás megtartása előtt, a művészi felügyelőségben be kell mutatni. Szendreyék ezt elmulasztották. Iga ugyan, hogy beteg voltam, de ez semmiestire se késleltette volna a darab engedélyezését. Ki kell hangsúlyoznom, hogy én Aradról semmineven nevezendő irást nem kaptam, amelyben a „Bűn és bűnhődés“ előadására engedélyt kértek volna. Így azután természetes, hogy az aradi rendőrség az előadást betiltotta.

— Tudni kell, — folytatta nyilatkozatát a vezérfelügyelő, — hogy Dosztojevski regényét két változatban dolgozták fel szinpadi

előadásra. Ezek közül a német változat nálunk nem volt engedélyezve. A franciát több társulat előadta már, az aradi rendőrségnek azonban erről nem lehetett tudomása.

— Egyébként éppen ma vettem kézhez a minisztérium rendeletét, amellyel a „János vitéz“-t és a „Dubarry“-t az egész országban betiltja. Az okot nem ismerem. A rendelet végrehajtásával engem bizott meg a minisztérium. Ezek a megszorítások egészen természetesen a kormánytól. Mi mindenkor jóindulattal viseltünk a magyar kultúrával szemben, amit talán az bizonyít a legényesebben, hogy a „Bánk bán“-t és „Az ember tragédiáját“-t a szigorú ostromállapot ellenére is mindenütt engedélyezték. De a fércműveket nem szabad összetéveszteni a géniusz alkotásaival.

CORSO — MOZGÓ
MAI MŰSORA:

3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor!
Diákoknak engedélyezve.
Erdélyi premier. Bolváry rendezés.

CHOPIN zene

Bucsukeringő

Eseményekben gazdag zenés filmszenzáció tele humorral, bájjal és drámai momentumokkal.

Sybillé Schmitz — Wolfgang Liebeneiner
Hanna Waag — Hans Schlenck 494

CONSUM-tagok részére kedvezményes bérletfizeték

Legmodernebb

uccai és estélyi ruhák legelőnyösebb áron csak a

„MODERN“ DIVAT-SZALONBAN
Strada Gen. Berthelot 6, I. emelet.

Ugyanott **gyermekruhák** készíten és megrendelésre! 4691

Orosz árak! Elsőrendű munka!

MIRCEA-ÉTTEREM és BODEGA.

Telefon 3-0157. Bucuresti 8dul Academiei 6
Elsőrendű szórakozó hely. Francia és román konyha
Dusan felszerelt bufet a konyhaművészet remekeivel
Délben és este rostonsült (gratar). - Legjobb bel- és külföldi boro. - Azuga-sör. - Mérsékelt árak.
Zenekar az ismert hegedűművész Gică Stefanescu vezetésével Színház után vacsora.

337 Iq. Mircea és I. Căhăşanu

MATUSKA SZILVESZTER

életének titkáról nyilatkozik

az Aradi Közlöny számára VÖLGYESI FERENC doktor, aki elmondja, miért nem vállalta el a fő tárgyaláson az ellenőrzői orvosi tisztet

A biatorbágyi rém kettős élete — A modern elmegyógyászat és az elavult büntetőjog — Az orvos, aki eddig huszezer embert hipnotizált, beszél a titokzatos Leóról —

Budapest, 1934. november végén.

Copyright by Jób Paál. (Utánnomlás tilos.)

Matuska Szilveszter bűnügyének tárgyalásával kapcsolatban orvosi és jogász körökben sokat beszéltek arról, hogy Völgyesi Ferenc doktor, a világhírű ideg- és elmeorvos — most jelent meg „Massage to the nervous World” címen a londoni Hutchinson & Co kiadó cég kiadásában — nem vállalta el az ellenőrzői orvosi tisztet. Völgyesi doktornak ezt az elhatározását sokféle képpel kommentálták, éppen ezért közvetlenül hozzá fordultam, hogy megkérjem: nyilatkozzék az Aradi Közlöny számára, mi volt az oka állásfoglalásának. A doktor ur egyben érdekes nyilatkozatot tett előttem Matuska Szilveszter rejtélyes életének titkairól.

Ezeket mondotta:

— Lévai doktor ur, Matuska védőgyógyvédje több ízben kért fel arra, hogy vállaljam az ellenőrzői tisztet. Legutóljára a tárgyalás megkezdése utáni napon keresett fel ezzel a kérésével rendelésben. Én a megtisztelő megbízatást nem vállaltam el. Az oka ennek:

az én meggyőződésem szerint Matuska Szilveszter bolond.

Ehhez nem fér semmi kétség. Bolond volna akkor is, ha beigazolást nyert volna az, hogy tettének elkövetésében politikai szempont, önös érdek, személyes bosszu, vagy egyéb szempont vezette volna őt. Ez azonban nem nyert beigazolást. Épelméjű ember ilyen nagy bünt, ilyen megfontoltsággal és ilyen céltudatos pontossággal elkövetni képtelen. A belátásnak, a lelkiismeretnek, az emberies érzésnek olyan nagyfokú hiánya szükséges ily rémségek elkövetéséhez, hogy aki erre képes, az ép elmével nem rendelkezhetik.

A mai jogrendszer hátrányai

— Matuska Szilveszter bűnügyének tárgyalásánál se bosszu, se önös érdek, se politikai szempont, ami indító oka lehetett a sorozatos robbantásoknak, nem nyert beigazolást. Sőt ellenkezőleg: a gonosztevő életét, családját, egzisztenciáját, vagyónát áldozta fel. A bűne kizárólag elmebeteg szimptomákkal magyarázható.

Nem vállaltam az ellenőrzői orvosi tisztet, mert a mai jogszolgáltatás e téren súlyos fogyatékoságot s elavult hiányokat mutat.

Ha Matuskára bebizonyítottam azt, amit mindenki érez, hogy elmebeteg, akkor a mai jogrend szerint a legrosszabb, ami Matuskára várna: elmegyógyintézeti kezelés, — inkább üdülés — előbb-utóbb mint „gyógyult” kerülné ki onnan és szabaddalna rá a ismét a társadalomra.

Ennek az ódiomát én nem vállalhatom.

Hibája a mai jogszolgáltatásnak, hogy egy ilyen szélsőséges fenevadat, csak azért, mert elmebeteg, nem érheti megfelelő megtorlás. Téves és álhumanisztikus az a felfogás, hogy a szándék hiánya a jogrend számára érdektelenné teszi az elmebeteg üldözését. A vesztett ebet is kiirtják, már pedig mennyire humanisztikusabb eljárás volna, ha a társadalom ama rákfenéit, akik tényleges embergyilkosságokkal beigazolják, hogy nem illeszkedhetnek be az emberi társadalomba, már csak a társadalom preventív védelme szempontjából is kiirtanák, vagy legalább is internálnák őket egész életükre, mint a lepra-betegeket.

— A világháboruban ötven millió ember halt meg, vagy lett rokkant — ártatlanul! Mennyivel egyszerűbb eljárás volna a Matuskákkal szemben egy rövid uton megváltó orvosi injekció, mint a mai hosszas és költséges félmunka.

— Ami már most a betegségét illeti, az: *paranoia*, vagy *monomániás elmebetegség*. Ennek jellegzetes sajátossága egyébként a legtökéletesebb szellemi képesség és intelligencia. A beteget éveken keresztül, esetleg egész életén át egyetlen beteges képzetkör uralja. Ezeket

a *paranoiás betegeket* egész életükön át üldözik a szellemek.

Legalább is ők így képzelik. Ezek a betegek tényleg hallják, látják és érzékelik a szellemeket. A

paranoiásokat jellemzik a lassan, lépésről-lépésre kifejlődő, rendszeres, logikus megokolt téveszmék. Vannak *fellalálói* — ide tartozik Matuska Szilveszter is — pereskedő, nagyzási mániában szenvedő, féltékeny és *hipochondriás* *paranoiások*.

— Minden tudomány fejlődik. Az *agykutatás és az ideg- és elmeorvosi tan annyit fejlődött az utolsó száz év alatt, hogy még a hadiipar sem érte őt utól a fejlődés terén*. A mai jogtudományban a gyakorlat hiánya éppen onnan származik, hogy *a jogtudomány nem tartott vele lépést és nem vette még át az ideg- és elmeorvosi tudomány legújabb ismereteit*. Ez az oka annak, hogy a hivatalos orvostörvényszéki szakértők végeredményben *a mai jogrend szolgáltatásában* akárhányszor nem az orvosi és nem az elmeállapotbeli beszámíthatóságot kutatják, hanem a régebbi jogász elvek alapján *a büntetőjogi felelősséget*.

Ha az orvos megállapítja az elmebetegséget, akkor a bűnös nem büntethető.

A hipnózis szerepe a bűnözésben

Megkérdeztem ezután a főorvos urtól: *lehet valakit hipnózissal bűncselekmény elkövetésére bírni?* A kérdésemre ezt a választ kaptam:

— Hipnózissal mindent lehet elérni és semmit sem lehet elérni! Mindenekelőtt azt kell tisztázni, hogy ki mit ért hipnózis alatt. Mindenki befolyásolható. Mindenki hipnotizálható.

Én eddig pontosan 19 734 embert — beteget! — hipnotizáltam

kizárólag gyógyítási célból. Ez óriási anyag alapján mondhatom, hogy bűncselekményre általában csak egészen beteges, szélsőséges, passzív lelkű egyéneket lehet még hipnózissal is szuggérálni. Mindazonáltal ismerem személyeket, akiket nemcsak szakorvos, nemcsak laikus hipnotizőrök is könnyedén hipnotizálhatnak még arra is, hogy saját családjukat robbantsák fel.

A hipnózis ugyanaz, mint a sebész kése: lehet vele életet menteni, de lehet vele ölni is. Leóra vonatkozólag adataink vannak arra, hogy Matuska — aminek „robbantási”-találománya és gondolatköre már elemi iskolai korában is megvolt — magának teremtette meg ezt a Leót. Folyton érdekelték őt misztikus jelenségek és valószínűleg *kereste laikus hipnotizőrök társaságát*. Maga vezette a témát a robbantás kérdéseire. Lehet, hogy fiatal korában Leóval többször hipnotizáltatta magát — mulattatás céljából — Leóval többször beszélt ezeknél a diskurzusoknál szóba kerültek robbantási dolgok is, ezeket Matuska hozta szóba, azonban *Leó teljesen ártatlan* Matuska bűncselekményében. Vannak *paranoiások*, a kiknek monomániája a rádió, másoknak a repülőgép, Matuskának, a „fettaláló *paranoiásnak*” monomániája volt a vasuti merénylet és a hidak robbantása. Ezt a *gonosztettét megvalósította volna akkor is, ha se Leóval, se hat Leóval nem találkozott volna soha az életében*.

Paál Jób.

Az osztrák sajtó legnagyobb része azt írja, hogy a Matuska-ítéletnek csak elvi jelentősége van, mert a kivégzésre nem kerülhet a sor. Az osztrák lapok megszólaltatnak több jogi szakértőt, akiknek az a véleményük a dologról, hogy abban az esetben, ha a magyar hatóság Matuskát a kivégzés céljából fogja kikérni Ausztriától, akkor a válasz tagadó lesz.

Ezzel szemben az Uj Nemzedék bécsi tudósítója arról értesül a kiszivárgott hírek-ből, hogy az osztrák kormány elvben nem zárkózik el az elől, hogy Matuskát Magyarországon kivégezzék, előbb azonban ki kell tölteni ausztriai büntetését, vagyis több, mint egy esztendő. Ma éjszaka egyébként Matuskát visszazárolták Budapestről Ausztriába, a steini fegyházba.

Színház — Irodalom — Művészet

„Bűn és bűnhődés”

Dosztojevszki-bemutató az aradi színházban

Aki ezt a finom lélektani problémákra felépített, megrázó erejű szindarabot olvasta, bizonyos kétkedéssel ment a színházba: Raszkolnyikov Aradon...? S percek alatt hívókké lettek a kétkedők, a függöny felgördülésének pillanatától, egészen végig lélekzetviesszafojtva figyelték ennek a lélekbemarkoló drámának izgalmas jeleneteit. A „Bűn és Bűnhődés”-ről irni felesleges. Ezt a drámát minden kultürembernek ismernie kell s minden kultürember ismeri. Ezen a helyen nem tehetünk mást, minthogy a legteljesebb elismerést, a legteljesebb köszönetet tolmácsoljuk az aradi próza-együttesnek ezért az előadásért. Élményben volt része mindenkinek, aki ma a színház nézőterén ült, olyan kultürelményben, amelyben régen nem volt része Arad színházlátogató publikumának.

Forgács Sándor tökéletes volt. Vele éltük át Raszkolnyikov gyöttrődéseit, kétségeit, elszántságát, menekülni akarását és felszabadulását. A gyilkos szenvedései, félelmei a bűn elkövetésének pillanatától, addig a percig, amikor egy prostituált szabadítja fel a reitegés börtönébe zárt lelkét... megrázó realitással nyertek tolmácsolást. Mesteri alakítása tomboló lelkesedést váltott ki és legyünk őszinték, ezt a lelkesedést, ezt a tapsorkánt Forgács százszázalékosan megérdemelte. Mészáros Béla nagyszerűen fogta fel a vizsgálóbíró szerepét, könnyed volt, ahol kellett, gúnyos volt, ahol kellett és nagyvárosi nivóju alakításával nyiltszíni tapsokra ragadtatta a közönséget.

Méltó módon illeszkedett be ebbe az ünnepi előadásba Javor Alfréd, akinek mindössze két jelenete volt, de a korcsmai részben oly lélekbemmarkoló alakítást nyújtott, amilyent még eddig nem láttunk tőle. A többitől is csak a legteljesebb elismerés hangján lehet megemlékezni: Csengery Ica a temetői jelenetben könnyekig hatotta meg a publikumot, nehéz szerepét tökéletesen oldotta meg. A többi: Kozma Hugó, Gömöri Emma, Hegyesi Magda, Tompa László, Olasz Lajos, Frits Boriska, Mandl és még mások méltón illeszkedtek a tökéletes előadás kereteibe.

Külön meg kell emlékezni a rendezésről. Forgács a lehető legjobb módon oldotta meg azokat a súlyos feladatokat, amelyeket ez a dráma a rendezőre ró. Forgószinpadddal sem pereghetett jobban az előadás, a diszlevezés a legnagyobb művészi illuziókeltő volt. Az előadást zsufolt ház hallgatta végig, Arad elitpublikuma jelent meg az aradi színházban és egy pillanatig sem bánta meg, hogy eljött. Minden jelenet után ötször-hatszor hívták a függöny elé a szereplőket, nyiltszíni tapsok is sűrűn hangzottak el és az előadás végeztével percekken át ünnepelte állva a publikum a szereplőket.

A mai este ünnepi estje volt az aradi színházban, ahol magasfokú kulturát nyújtottak a közönségnek, Kulturát, amelyet éveken át nélkülözött.

(—rosi).

* „Bűn és bűnhődés” a címe Dosztójevszki hatalmas drámájának, amelyet Forgács Sándorral a vezetőszerpben tegnap este mutatott be az aradi magyar színház. Még ma este megnézhetik mindazok, akik könnyed nemtörődömséggel siklottak tova a lapok színházrovatának hírei és a színházi plakát hirdetése felett. Dosztójevszki „Bűn és bűnhődés”-e az aradi magyar színház szinpadán: irodalom és művészet. Hol maradt tegnap este az irodalmat és művészetet szomjazó magyarság?

Ötmillió lejt jegyeztek le az aradi vasutasok a belső kölcsonre

A belső kölcson jegyzése ugy Aradon, mint a megyében fokozott elánal folyik. Azok, akik még nem jegyeztek kölcson, tudatában vannak annak, hogy a jegyzés határideje e hó végén lejár és ezért igyekeznek mielőbb lejegyezni az általuk felajánlott összeget.

Az aradi városi és a pénzügyigazgatósági tisztviselők után most a CFR. aradi és aradvidéki tisztviselői és munkásai teszik tanujelét áldozatkészségüknek. A vasut tisztviselői ugyanis bejelentették, hogy egy havli fizetésüket felajánlják az országfejlesztési kölcson javára. Az így lejegyzésre kerülő összeg ötmillió lejt tesz ki és azt a CFR. vezérigazgatósága fizeti ki, míg a tisztviselőktől tizenkét részletben vonják le.

Az aradi pénzügyigazgatóságra egyébként ma 135 ezer lejt jegyzéséről érkezett jelentés.

FIGYELEM!

Hajszálakat véglegesen és nyomtalanul — testfogyasztást helyi és általánost — garanciával végez

PILISINE

kozmetika Arad.
Bul. Regina Maria 15.

Ujabb rejtélyek a Vernica-ügy körül

Tíz napig senki sem beszélhet az aradi börtönben levő Vernica Györggyel

Százezer lej titka — Alapos gyanu merült fel, hogy Vernica elrejtette a magával vitt pénzt — Kétséges, hogy Magyarországon járt-e

Vernica György, az aradi erdőigazgatóság sikkasztó pénztárnoka, akinek kezén 1 millió 200 ezer lej közpénz veszett el, immáron két napja az aradi ügyészség fogházának lakója. Harmincnapos vizsgálati fogságát kedden erősítette meg az aradi törvényszék, önkéntes jelentkezésével és vallomásával azonban még korántsem ért véget a rejtélyek sorozata, mely Vernica körül keletkezett. S ezeknek a rejtélyeknek köszönhető, hogy Vernica György senkivel sem beszélhet, még védőügyvédjével, vagy feleségével sem:

az aradi vizsgálóbírói hivatal tíz napon át senkit sem enged az erdőigazgatósági pénztárnok közelébe.

Mert vannak egyes körülmények, amelyek feltétlenül tisztázást kívánnak.

Melyek azok? Vernica György vallomásaiban elmondotta, hogy 117 ezer lejt vett magához, amikor megszökött, átment Magyarországra, eljutott egészen Szegedig, egy héten át ivott, mulatott és költekezett, majd 1500 lejjel zsebében visszatért az országba. Egy kis legikával tekintve a dolgokat, ez a vallomás legalább is homályos. Hol lakott egy héten át Vernica György? *Utlevél és igazoló irások nélkül?* Ha valaki egy héten át mulat és százezer lejt, azaz három és félezer pengőt mulat el, *lehe-*

Pénteken temetik

Budapest elhunyt főpolgármesterét

Zsitvay Tibor dr. igazságügyminisztert kombinálják elsősorban Borvendég utódiaként.

Az Aradi Közlöny mai számában beszámoltunk arról, hogy Borvendég Ferenc, Budapest főpolgármestere hosszas betegeskedés után szivgyengeség következtében meghalt. Az elhunyt főpolgármester 1934. június elsején vette át hivatalát és a belügyminiszter egész különleges hatalommal, valóságos városi diktátorra nevezte ki. Borvendég Ferenc erőskezű férfi volt és rövid munkássága alatt igen számos és radikális intézkedést hajtott végre a városnál. Alig dolgozott azonban néhány hétig, amikor influenzában megbetegedett. A város ügyei annyira személyéhez voltak kötve, hogy hosszú, majdnem két hónapos betegsége alatt kiutalványozások, előterjesztések nem is történtek. A belügyminiszter éppen az elmúlt héten akart még bizonyos türelmi időt adni, ha addig se gyógyult volna fel a főpolgármester, csak abban az esetben neveztek volna ki helyébe valakit. Közben azonban bekövetkezett a haláleset. Orvosai már régebben konstataáltak, hogy az influenza tüdőgyulladásáa hatalmasodott el és a legyöngült férfi, aki még betegágyában is ugyszólván éjjel-nappal dolgozott, nem bírta a küzdelmet. Tegnap az esti órákban szivgyengeség lépett fel nála és percek alatt elhunyt. A városházán éppen tanácsülés volt, amikor közölték az egybegyűttekkel a tragikus hírt.

Az elhunyt Borvendég Ferenc főpolgármester temetése pénteken délelőtt 10 órakor lesz.

Gümbös Gyula magyar kormányelnök egész délelőtti tárgyalásokat folytatott Borvendég Ferenc főpolgármester halálával előállott helyzet ügyében. Ugy tudják, hogy a főpolgármesteri állást csak az elhunyt temetése után fogják betölteni. Borvendég utódiaként elsősorban Zsitvay Tibor dr. jelenlegi igazságügyminiszter nevet emlegetik, de rajta kívül jelöltjei még a főpolgármesteri széknek Farkas Ákos és Lamotte Károly fővárosi tanácsosok is.

tellenség, hogy ne vonta volna magára a magyarországi hatóságok figyelmét. Egy idegen, aki szórja a pénzt, mulat, aki a titokzatosság homályából merült hirtelen fel, *magára vonta volna akár Szegeden, akár Magyarország más, kisebb helységében a hatóságok figyelmét.* Amikor Vernica Aradra érkezett, alig ismertek rá, vadászruhája sáros, gyűrött volt, látszott arcán, hogy napokon át nem borotválkozott: *ilyen külsővel feltétlenül magára vonta a figyelmet.* Önként adódik tehát a kérdés: *hol tartózkodott ténylegesen Vernica és mi lett azaz a százezer lejjel, amit magával vitt?*

Itt különböző feltevések állanak fenn. Lehetőséges, hogy közben Magyarországon volt, *annál is inkább, mert Battonyán rokonai élnek.* De valószínűtlen, hogy ezt a százezer lejt egy hét alatt elmulatta volna. Sokkal kézenfekvőbb tehát az a feltevés, hogy az erdőigazgatóság volt pénztárnoka

valahol, biztosnak gondolt helyen elrejtette a pénzt, tudva, hogy vagyonát le fogják foglalni és gondoskodni kívánt valamilyen módon magáról.

Ez a logikus feltevés természetesen a vizsgálatot vezető hatóságok figyelmét sem kerülte el és kiterjesztették ebben az irányban is a nyomozást. A vizsgálat munkája most azt igyekszik megállapítani, mennyiben állja meg helyét Vernica vallomása.

vajon egyáltalában volt-e Magyarországon vagy pedig az országban bujkált és szegedi utjáról tett kitérítései csak félre akarja vezetni a bűnügyi hatóságokat? S elterelni a figyelmet arról, hogy tulajdonképpen hol járt az egész hét alatt.

A vizsgálat tehát a lehetőséghez képest Magyarországra is áterjed és ezzel egyidejűleg tisztázni kívánja, *vajon tényleg hajnali négy órakor érkezett-e Aradra, vajon tényleg az uccán kóborolt-e reggel nyolc óráig, amikor védőjénél, ifj. dr. Demian Aurélnál jelentkezett.* Mindezek a körülmények rendkívül fontosak a vizsgálat szempontjából, mert ezeknek kiderítése után lehet csak gondolkozni afelett, mi is

Mateescu Istvánt választották meg az aradi Munkásbiztosító Pénztár igazgatóságának elnökévé

— Az új igazgatóság alakuló ülése —

Az aradi Munkásbiztosító Pénztár ujonnan ki-nevezett igazgatósága ma délután tartotta meg alakuló ülését. Az ülést Platos János igazgató nyitotta meg és természetesen megjelentek az új igazgató-tanács összes tagjai. Platos igazgató üdvözölte az új tanács tagokat, egyben pedig köszönetet mondott a távozóknak, akik önzetlen munkát fejtettek ki a Munkásbiztosító Pénztár érdekében. Így többek között kihangsúlyozta az igazgatóságból távozó Shapira Emanuel Astra-gyári vezérigazgató szerepét, aki az ülések után járó illetményeket egyetlen egyszer sem vette fel, hanem ezeket az összegeket az arra rászorult nélkülöző, vagy beteg munkások segélyezésére ajánlotta fel.

Az igazgató-tanács elnökévé újból Mateescu Istvánt, az aradi villanygyár vezérigazgatóját választották meg, alelnök pedig Vostinar György lett. Mateescu István megköszönte az igazgatóság bizalmát, egyben pedig biztosította az egybegyű-

teket, hogy továbbra is munkálkodni kíván ennek a nagyfontosságú intézménynek érdekében. Az igazgatóság ezután megválasztotta azokat a kiküldötteket, akik az aradi Munkásbiztosító Pénztárt az országos közgyűlésen képviselik. Az új törvény értelmében az egyik kiküldöttnek igazgatótanács tagnak, a másiknak pedig az igazgatóságon kívül állónak kell lennie. Az igazgatóság a két kiküldött személyét Mateescu István elnökben és Strengar-Demian Savában állapította meg.

CENTRAL: 5. 7/4 és 9 1/4 órakor:

Rivaldafény

A zene, a tánc és a szép nők filmje.
James Cagney, Joan Blondell,
Ruby Keeler, Dick Powell.

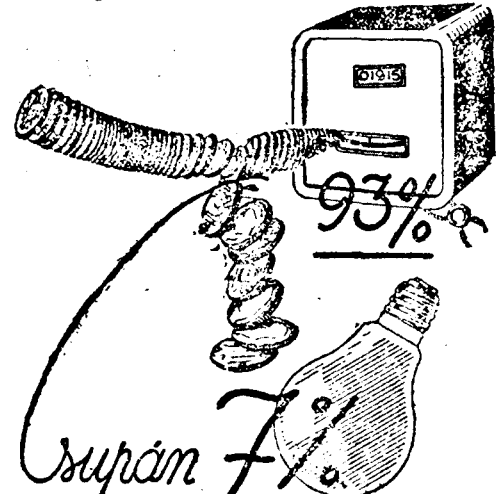
SELECT: 5. 7/4 és 9 1/4 órakor.

Sirontuli szerelem

Norma Shearer, 604
Leslie Howard, Fredric March

Jön: „A szerető”. Főszerepben:
KATHARINE HEPBURN.

A világításra költött pénzemek!

az izzólámpa bevásárlási ára, míg az áramfogyasztásra fordított költség 93%-ra rug

ATUNGSRAND
DUPLÁSPIRALLAMPA
DEKALUMENSOROZATBAN
20%-IG KISEBB ÁRAMFOGYÁSZTÁS
MELLETT TÖBB FÉNYT SUGÁROZ!

történt azzal a százezer lejjel, amelynek sor-sáról Vernica György ebben a percben nem tud elfogadható magyarázatot adni.

Vernica György hazatéréseivel tehát nem oszlott el a rejtélyek sorozata, a cellája magánvában gyöttrődő, megtévedt hivatalnoknak még sok mindenről kell számot adnia, mielőtt bárkivel is értekezhet. Biztos, hogy ezek a szempontok vezették a bűnügyi hatóságokat, amikor úgy intézkedtek, hogy egyelőre tíz napig senkivel sem beszélhet az aradi erdőigazgatóság sikkasztójával, akinek jól felépített története összeomlott a logika fényoszlojának sugarában.

Ha sikerül kideríteni a rejtélyeket, az állam százezer lejt nyer, kára ezzel az összeggel csökken, amelyet a volt pénztárnok állítólag elkeseredésében mulatott el Magyarországon. S ha mindezeket sikerül kideríteni, természetesen felelni fognak azok, akik rejtegettek, akik elfogadták megőrzésre a bűnös uton szerzett közpénzt, amelynek vissza kell kerülnie oda, ahonnan egy őrizetlen pillanatban kimerülték...

Marosi Rudolf.

Télikabát és öltöny — részletre

méret után, kitűnő bélés, közismert jó szabó, mindezeket

napi 20, heti 140, vagy havi 600 lejes kényelmes részle-

tekben törlesztheti „RATA” ruházati vállalat, Str. Cicio Pop 14. (Ortutay-palota).

HIREK

Három nő...

Néhány nap alatt három nőre vetődött a nyilvánosság reflektorfénye. Három nő lelkét boncolgatták a lélek-buvárok, három olyan nőt, aki a véletlen furcsa játéka folytán két nagyarányú aradi bűnügy szövevényébe bonyolódott.

Férjének hátátlan szerep véleményét mondani, amikor események hátteréből — női arcképek bontakoznak ki. A „gyengébb nem”, amelyről immár évszázadok óta tudjuk, hogy csak a helyzeti előny kedvéért vállalja ezt a szerepet, mert a reális életben sokkal erősebbnek bizonyul a férfinél, könnyen elfogultsággal vádolhat bennünket, ha rámutatunk arra, hogy a bűnesetek kilencven százalékában, amit a férfi elkövet — az asszony kérésére indító okul. Akár azért, mert nagyon szeret, akár azért, mert nagyon gyűlöl, sőt azért is — ha közömbös. S ennél a két bűnesetnél, amely ma már az igazságszolgáltatás hivatalnokait foglalkoztatja, érdekesen találkozunk össze három nő képe...

A táncosnő: Aki esténként és éjszakánként egy kis lokál vendégeit szórakoztatta s közben ráakadt arra a férfire, aki örültségeket is hajlandó volt elkövetni kedvéért. Aki elbájoló mosollyal tűrt, hogy drága holmikkal halmozzák el, hogy valósággal pezsgőbe fürösszék... s sohasem kérdezte meg: miből? Aki elfogadta és felhasználta az adott helyzetet és kényelmesen élte a luxusnők életét... s sohasem döbönt rá arra, hogy az elszórt ezreknek és tizezreknek keserű bűjtje lesz, a ki sohasem gondolt — vagy nem akart gondolni — arra, hogy a férfi, aki mellette ül, akire rámosolyog, akinek kedveskedik, nemsokára felcseréli a vidám jazzband-es lokált egy sokkal csendesebb, sokkal szomorúbb helyre. Tetszelgett magának — a vamp divatos szerepében...

Vajjon gondol-e most mindezekre? Vajjon ráeszmélt-e a férfi arra, hogy: kár volt...?

A feleség: Akinek a drága bunda, a selyemruha, a luxustétel volt életét eleme. Aki szintén sohasem kérdezte meg: miből? Aki látta, hogy férje kora reggeltől-késő estig ott gyötrődik íróasztala mellett, jól tudta, hogy a szerény hivatalnoki fizetés nem fedezi igényeit — és mégsem mondott le rólok. Őt sem érdekelte a Holnap... s mikor visszavonhatatlanul bekövetkezett a bukás, ijedten kapkodott mentő szalmaszál után. S kétségbeesve látta férje mögött felcsillanni a csendőrszuronyt...

Vajjon a férjnek nem jut most eszébe: érdemes volt...?

És a másik feleség: Akinek nem jutott a luxusból, aki a házasságtól — csak a szenvedést kapta. Aki tudta, hogy férje ott pezsgőzik a füstös lokálban és aki sokszor vetette fel magában a kérdést: hogyan és miből? Aki talán sejtette a bekövetkezendőket és mégsem avatkozhatott be az eseményekbe, karja gyenge volt ahhoz, hogy feltartóztassa a Sors dühörgő mozdonyát. Aki hősiiesen viselte — a martírkeresztet és éppen olyan hősiiesen állott a magányos börtöncellába sodort férj mellé...

Vajjon mit gondol most a férj...?

Három asszonyi portré. Az Urnak 1934-ik viharos, bolond esztendőjéből...

(—rosi.)

— **IDŐPROGNÓZIS:** A szél gyengülése, néhány helyen esetleg eső, vagy havazás, de csak inkább keleten. Éjjel erős fagy, a napi hőmérséklet már nem süllyed tovább

— A jugoszláv régensherceg Londonba utazott. Belgrádból jelentik: Pál régensherceg sógor-nőjének, Marina hercegnőnek György angol herceggel való esküvőjére Londonba utazott.

— Aradváros vezetősége szerdán délelőtt tartotta rendes ülését Ursu János dr. bizottsági elnök elnöklése alatt. Az ülésen kisebbségi elnökök városi adminisztrációs ügyek felett hoztak határozatokat.

— Németországba indították a jugoszláviai osztrák horogkeresztos táborát. Belgrádból jelentik: A varasdi és lipicsei táborban levő osztrák horogkeresztosok e hó 25., 26. és 27-én három külön csoportban utaznak Susakba és onnan hajón folytatják útjukat tovább Németország felé.

— Zepelint rendelt Mandzsuria. Tokióból jelentik, hogy Mandzsuria Németországban óriási kormányozható léghajót rendelt. A léghajó hamarosan elkészül és azt Mandzsuria szőibabban füzeti ki.

— Puiu Dumitrescut visszafogadták Franciaországba. Bucurestiből jelentik: A francia kormány megváltoztatta azt a határozatát, amellyel Puiu Dumitrescut kiutasították Franciaországból. Puiu Dumitrescu már vissza is utazott Párisba.

— Byrd megváltoztatta a Déli Sark térképét. Londonból jelentik: Byrd ellentengernagy Kis-Amerikában levő telepéről szikratáviratban jelenti, hogy elérte a Déli Sark vidékét. 650 mérföld hosszú, V-alaku repülőutat végzett, melynek során megállapította, hogy a délsarki szárazföldet egy tág telegszoros két részre osztja. Hangoztatja Byrd, hogy felfedezése korszakalkotó fontossága, amelynek alapján meg kell majd változtatni az eddigi térképeket.

— A PARAGUAY-I KORMÁNY VISSZATASITJA A NÉPSZÖVETSÉG DÖNTÉSÉT. Assunzionból jelentik, hogy a paraguay-i kormány visszautasította a Népszövetség javaslatát a Bolíviával való hadjárat megszüntetésének ügyében. A kormány utasította népszövetségi megbízottját, hogy ragaszkodjék ahhoz az állásponthoz, miszerint Paraguay nem hajlandó lemondani nemzeti érdekeinek fegyverrel való megvédéséről, mindaddig, míg Bolívia veszélyezteti ezeket az érdekeket.

— Nyugdíjba vonul egy régi aradi törvényszéki jegyző Herczeg Sándor aradi törvényszéki jegyző, aki az első szekciónál teljesít szolgálatot, december elsejével nyugdíjba vonul, 27 évi szolgálat után. Herczeg távozásának híre nemcsak feltételei, hanem a jogászok és jogkereső közönség körében is általános sajnálkozást kelt, miután egyike volt azoknak a régi hivatalnokoknak, akik előzékenységgel a felek általános becsülését vívták ki. Helyébe Tuiculescu jegyzőt nevezték ki, aki jelenleg a munkabirodságnál működik.

Négyszázharminc menyasszony

— tizenkétezer szerelmeslevél

Különös ember szabadult a napokban a Sing-Sing börtönből. Sorozatos házasságszedelgés, poligámia és egyéb hasonló büncselekmények miatt öt évi súlyos börtönbüntetését töltötte ki egy Artur Loot nevű 40 éves magántisztviselő, akinek 430 menyasszonya volt. A menyasszonyisereg közül huszonnyolccal házasságot is kötött a világcsaló, aki három hatalmas börtönből őrizte a menyasszonyait által küldött 12.000 szerelmeslevelet. Artur Loot, aki különösképpen semmitfele olyan férfias tulajdonsággal nem rendelkezik, ami érthetővé tenné házasságszedelgési világrekordját, a börtönből való távozásakor csupán amiatt aggodalmaskodott, vajjon hogyan fog menekülni a reá váró menyasszonyjelöltek elől?

— Aradmegyel ügyvéd honorárium-pere egy pecicai bank ellen. Rimbas Romul ügyvéd néhány hónappal ezelőtt pert indított a pecicai Banca Pecicana ellen, amelytől ügyvédi honorárium címén 122.000 lej követelt. Az ügyben több tárgyalást tartott az aradi törvényszék második szekciójában, amely megállapította, hogy az ügyvéd tényleg képviselte egy perben a pénzintézetet. Ma hoztak ítéletet az ügyben és Rimbasnak 15.000 lej honoráriumot ítéltek meg, ellenben kötelezték 4500 lej perköltség kifizetésére.

Bundát vagy Szörmét szintartóan, legújabb eljárással olc-ón fest
BERDAV, Str. Numa Pompiliu 82—84, 8957

Megbízások leadhatók még:

Magyar gépkereskedőnél, Str. Románului 5.

— Ma rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól az aradi pénzügyigazgatósághoz a számlák használata ügyében. Mint ismeretes, a régi számlatípusok használatát csak 1934. november 1-ig engedélyezték és ezzel kapcsolatosan közli a minisztérium, hogy a jövőben csak számlakönyvek használhatók, amelyekben az előirt ellenőrző szelvény is szerepel. Mindazok, akik elmulasztják az előirt számlakönyvek használatát, büntetésben részesülnek.

— Elitelték a budapesti szobrászművészt, aki az ablakon dobta ki meztelen modelljét. Budapestről jelentik: A törvényszék ma két és fél évi fegyházra ítélte Biez Elemér ismert budapesti szobrászművészt szándékos emberölés kísérlete miatt. Mint emlékeztetés, a művész tavaly júliusban elsőemeleti ablakából kidobta modelljét, Végváry Borbála 25 éves leányt, aki a zuhanás következtében bal bokatorést szenvedett.

S. Schillinger Baba
tánciskolájában

ma este 9 órai kezdettel
gyakorló óra felnőtteknek
Wizó helyiségben, Strada Gen.
Berthelot 8. 4966

Orezeanu Romul törvényszéki főelnök, Popescu János törvényszéki elnök és Moldovan Silvius dr. ügyvédi kamarai dékán kerülnek az aradi jogügyi igazgatóság élére

December elsején kezd meg működését az új intézmény

Az aradi törvényszék főelnöki osztályán már folynak az előkészületek a jogügyi igazgatóság létesítésére. Ez az új intézmény — mint legutóbb megírtuk — előadások keretében ismertetni fogja az egyes törvényeket, kurzusok létesítésével előkészíti az igazságtügyi személyzetet, a legmesszebbemző módon anyagi segítséget nyújt a bírói karnak és hivatalos másolóirodát állít fel, ahol az ítéletekről másolatokat készítenek a közönség és az ügyvédek számára. Megállapítást nyert, hogy az aradi jogügyi igazgatóság élére Orezeanu Romul törvényszéki főelnök, Popescu János törvényszéki elnök és dr. Moldovan Silvius, az aradi ügyvédi kamara dékánja kerül, azonkívül három helyettes elnökségi tagot jelölnek ki, rangidős törvényszéki bírákból. Az új intézmény december elsején kezd meg működését Aradon és előreláthatólag addigra megérik az új, speciális bélyegek, amelyeknek alkalmazását a törvény írja elő a törvényszéki iratokra s amelyeknek jövedelme fogja a jogügyi igazgatóság anyagi alapjait képezni.

— **Báró Rothschild-émléktünnepély** Aradon. Amint az összes világlapok megírták, Párisban 89 éves korában meghalt báró Rothschild Ödön, a hírneves Rothschild-család legidősebb tagja. A legendás hírű báró nemcsak óriási vagyonnal, hanem nagy szellemi felkészültséggel is rendelkezett. Tagja volt a francia akadémia és a Louvre-nak nagy kincseket érő műtérteket adományozott. A palesztinai kolonizációnak tulajdonképpen megteremtője is ő volt. A cionista világszervezet a bárót a zsidó nemzet halottjának deklarálta és tetemét a közeljövőben Palesztinába fogják szállítani. A zsidóság világszerte emléktünnepélyeket rendez a minden kor legnagyobb mecenásának, báró Rothschildnak emlékeztetére. Aradon vasárnap este 9 órakor tart az aradi zsidóság emléktünnepélyt, amelynek vezérszónoka az országos hírű dr. Nibel Sándor timisoarai ügyvéd lesz, aki a romániai zsidóságot a genfi népkisebbségi kongresszuson képviselte.

— **Mitra I. Sándor** közismert román publicista egy kisebb orvosi műtéten ment keresztül. Állapota javulóban van ugyan, de betegsége miatt hetilapja: a „Drapeul” ezen a héten nem jelenhet meg.

Könnyebb a megélhetés: olcsóbb lett az elefánt

A drágaság miatt aggódókat nagy öröm várja. Kalkuttai jelentés szerint az utóbbi időben rendkívül mértékben esett — az elefánt ára. Nemrégén még 100—150 fontot fizettek egy közepszerű teherhordó elefántért. Ma ennek az összegnek az egynegyedrézéréért lehet igen jó karban levő elefántot vásárolni. Egyes helyeken a gazdasági célokra használt 10 már jóval drágább, mint az elefánt. A nagy bessenek az az oka, hogy az elefántvadászat egyre nagyobb méreteket ölt. Az idomított állatok természetesen nem esett az ára. Cirkuszi célokra alkalmas elefántért ma is 300—400 fontot fizetnek.

— **Dr. Pirée Ferenc sebész-operateur**, a cluj és a gráci sebészeti klinikák volt tanársegédje Aradon letelepedett és rendel Str. Eminescu 10. szám alatt.

— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek**, valamint azok, akik huygysavas sók tulszaporodásában és közsvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekintélye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a **Ferenc József víz** biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vakbél-műtétek után is ajánlják.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjel! szolgálatot:
VOJTEK: Bulev. Regina Maria.
DANCIU: Piata Mihai Viteazul.
BERGER: Calea Saguna.
BERNAT: Lángá Gará (vasutállomásnál.)

E hó 25-én, vasárnap d. u. Aradi Polgári Jótékony Nőegylet egyetlen táncos tea estjét. 6 órai kezdéssel tartja az

A Kölcsey-Eletiskola évadnyitó előadása

— Dr. Roth Marcell ünneplése —

A Kölcsey Egyesület vasárnap a kulturpalotában rendezett sikeres előadása után az este az Iparos Kulturházban e héten másodszer érdemelte ki az aradi kulturakedvelők elismerését. Az Életiskola márciusig tervezett előadássorozatát indította meg a Kölcsey Egyesület két mindig szeretettel és örömmel hallgatott tagjának gondolataival. Az Iparos Kulturház kellemes meleg terme, mint mindig, megtelt hallgatókkal és mint eddig is nők a hallgatóság nagyrésze. A Kölcsey Egyesület tagjainak évdiájából ezeket az időszerű tudományos igazságokat népszerűsítő előadásokat belépti-díj nélkül rendezzi, hogy a társadalom minden rétegének hozzáférhetővé tegye. Joggal kérhette azért megnyitó beszédében Fischer Aladár a jelenlevők közül azokat a hallgatókat, akik még nem tagjai az 53 éves Kölcsey Egyesületnek, írják alá a belépési nyilatkozatot.

Fischer elnök megnyitó beszédének kiemelkedő része volt a megemlékezés a Clujra költözött Roth Marcell dr. egyetemi magántanár sokoldalú nagyhatású tudós munkásságáról, melyet a Kölcsey Egyesület céljairól az Anyák Iskolájában és a belőle kifejlődött Életiskolában végzett. Hét év alatt nyolc előadás gondolatigazságaival és esztétikai szépségeivel vitte előre a népszerűség útján a Kölcsey Egyesület művelődési intézményeit, melyekben eddig mindig ő volt az első és vonzó előadó. Eltávozására után sem szakadt el a szívéhez nőtt aradi kulturintézménytől, mert itthagyt az Életiskola idej felolvasássorozata számára is egy nagyszerű előadást. Ezt jövő szerdán a szintársulat kitűnő művésze, Forgács Sándor fogja felolvasni.

A közönség lelkes tetszéssel hallgatta Fischer Aladár méltatását Roth Marcell kulturmunkásságáról és biztató elismeréssel a Kölcsey Egyesület

— Óriási részvét mellett temették el Szabó Lujzát, a neves magyar operaénekesnőt. Budapestről jelentik: Ma temették óriási részvét mellett a tragikus módon elhunyt fiatal magyar énekesnőt, Szabó Lujzát a Kerepesi-úti temetőben. A temetésen az egész magyar művészvilág képviselve volt, de igen sokan jelentek meg a magyar közéleti vezetők közül. Képviseltette magát a Nemzeti Színház, az összes magán-színházak, a Zeneakadémia, több magánzeneiskola, valamint a Színészszövetség. A ravatalt valóságos virágerdő borította. A rövid gyászszertartás után az Operaház énekkara Erkel-gyászdalokat adott elő, majd dr. Radnai Miklós, az Operaház igazgatója mondott mélyen megrendítő gyászbeszédet. Ezután ismét az Operaház kórusa énekelte gyászdalokat, majd a díszes ércokporsót a diszshelyre szállították, ahol örök nyugalomra helyezték.

Letartóztatták Budapesten Friedländer Mendel erdélyi csodarabbit

Budapestről jelentik: Friedländer Mendel csodarabbit és fiát, akik már hosszabb ideje tartózkodtak Budapesten és akiket a hívek állandóan nagy tömegekben kerestek fel, ma délután zajos jelenetek közepette állították elő a VII. kerületi kapitányságra.

A ház egyik lakója feljelentést tett a csodarabbi ellen a rendőrségen, mire detektívek siettek ki, hogy előállítsák.

A csodarabbi szobája zsúfolva volt emberekkel, akik mindenáron meg akarták védelmezni a detektívek ellen a csodarabbit.

A detektíveknek valóságos öklharcot kellett vívniük, hogy Friedländer Mendelt és fiát előállíthassák. A kapitányságon igazoltatták mindkettőjüket. Ekkor kiderült, hogy román utlevéllel rendelkeznek és Oradeáról jöttek Magyarországra. Friedländer Mendel azt állítja, hogy unokaöccse az olaszlisztkai csodarabbinak.

Hogyan ölték meg a Retek-fiút

Nagy érdeklődés nyilatkozik meg az oradeai bűnper iránt.

Oradeáról jelentik: Az oradeai törvényszék kedden kezdte tárgyalni azt a nagyszabású bűnyűgyet, a mely még ez év januárjában történt az Oradea melletti Seniobon. Mint emlékeztetés, bestialis kegyetlenséggel meggyilkoltak egy seniobit öregasszonyt és fiát, azután pedig kirabolták őket. A csendőrség eredményesen nyomozott az ügyben és csakhamar elfogták Kocsis Józsefet, Bíró Károlyt, akik a gyilkosságot végrehajtották, Tóth Juliskát és Tari Piroskát, akik a felbujtók voltak, valamint Fitz Pelbárt Józsefet, akit bűnrészességgel vádolnak.

A keddi és szerdai napon a vádlottak kihallgatása folyt. Kocsis József és Bíró Károly nagyrésztében beismerő vallomást tettek, csupán azt nem akarják elismerni, hogy a meggyilkolt Retek-fiút több ízben megszurtták. Azt állítják, hogy a szobában keletkezett verekezés közben szurtták le. Az orvosi vizsgálat azonban 12 késszurást talált. Beismerték, hogy rabolni akartak, de tagadják, hogy gyilkolási szándékkal törtek be. A mai napon kihallgatták Fitz Pelbártot, aki „falazott” a gyilkosságot végrehajtott Bíró és Kocsisnak. A holnapi nap folyamán kerül sor a tanúkihallgatásokra. Oradeán általános érdeklődéssel várják a bűnyűgyben elhangzott ítéletet. A tárgyalóterem állandóan zsúfolva van. Valószínűleg a hét végén ítéletre kerül a sor.

— Orvosi hír: Dr. Spielberger fogorvos hazaérkezett, rendeléseit folytatja. Str. Consistoriu-hi No. 16.

— Epe- és májbetegségeknel, elsősorban epehólyagkatarrus, epeköképződés és sárgaság esetiben a mindig enyhe hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek funkcióit élénkebb tevékenységre serkenti.

Consum-tagok kötöttárak, pulloverek, szwetterek, harisnyák, keztyük

Parsony

áruházban, P. A. Iancu 18. szerezhető be legjobban 4884 és legolcsóbban készpénzárón.

let további munkaterveiről. Utána a közönség üdvözítő tapsai közt lépett a dobogóra Windholz Béla dr., hogy megszokott folyamatos és világos okfejtésű előadásában bemutassa a fajelmélet problémáit.

Bevezetésében kifejti annak a szükségességét, hogy a fajok tanával a közönség legszélesebb rétegei is megismerkedjenek, mert csak ezáltal érhető el, hogy az emberi egyenlőtlenséget terjesztő tévtanok a tudomány mázába öltözve, ne terjedhessenek el szélesebb körökben. Gobineau és Lapouge elméletének ismertetése után az embertan két legragyogóbb elméjének Lamarque-nak és Darwin-nak tudományos munkásságát ismerteti és könnyen érthető példákkal bizonyítja, hogy a két tudósok a fajok keletkezésében és átalakulásában elfoglalt álláspontja: a környezethez való alkalmazkodás és a létért való küzdelem által keletkező kiválogatódás mily döntő szerepet játszanak az új fajok keletkezésében.

A modern fajelméletekre áttérve, bebizonyítja, hogy nincsenek magasabb és alacsonyabb rendű emberfajok, a faj elnevezés különben is méltatlan az emberhez és a helyes meghatározás „az emberi nem” volna. Az emberi nem rengeteg eltérést mutató egyedei csak a környezet, az éghajlat, a táplálkozás, a foglalkozás okozta változatai egyetlen egységes fajnak: az Embernek. Emberek, ha százféle módon különböznek is egymástól termet, hajszin, vagy koponya-alak szempontjából, egy sorsközösség részesei, kiknek közösen kell küzdeniük azért az ideálért, hogy az egyenlőtlenség tévtanát, a minden ember egyenlőségének igazsága váltsa fel.

Az ötven perces előadás mély hatást tett a hallgatókra. A feszült figyelem végül a megelégedés erős tapsaiban robbant ki. Az előadás után szép számmal jelentkeztek a megelégedett hallgatók sorából, hogy a Kölcsey Egyesület számára a belépési nyilatkozatot aláírják.

— Halálos ítélet Bécsben. Bécsből jelentik: Délután 5 órakor az itteni rögtön ítéelő bíróság kötélt általi halálbüntetésre ítélte Gaidosch Alajos tulni apagyilkost, aki agyonverte apját, majd a holttestét zsákba gyömöszölte és a szemétkébe dobta. Ha az elítélt 6 órán belül nem kap kegyelmet, akkor még azt est folyamán kivégzik. A rögtönítéelő bíróság halálos ítéletét 3 órával a kihirdetés után végrehajtották. Az elnök a kegyelmi kérvényt elutasította.

— Rivaldafény Premier a Central-moziban. Ma este zsúfolásig megtelt a Central-mozi, ahol a szezon egyik legnagyobb képét vetítik. A Rivaldafény telve van a legpompásabb revüjelenetekkel, olyan színes és érdekes, művészi teljesítmény, a mely valósággal elragadja a nézőt. Toalettek, attrakciók egész sora vonul fel és pazar színben mutatja be a rivaldák mögötti életet. Európai színek káprázató a film, amely példája annak, hogy az amerikaiak milyen hatalmas produkciókkal diadalmaskodnak a film-piacon. A filmet most játszották Budapesten, ahol heteken keresztül prolongálták és olyan óriási sikert ért el, amilyenre régen nem volt példa. A mai premieren Aradon is nagy sikert aratott a kitűnő film.

VILLÁNYI Regáns BUDAPEST, SZŐRMEBUNDA Tartós olcsó Kigyó-u. 5.

— Hirdetmény. A pénzügyminiszter ur az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárt is az 1934. évi 4 és fél százalékos beruházási kölcsön jegyzési helyévé jelölte ki utólag és így ezen kölcsönre jegyzések az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál Aradon, valamint annak fiókjainál is eszközölhetők. Az igazgatóság az intézet betéteseinek is lehetővé kívánja tenni a részvételt a kölcsön jegyzésében és ezen célból elhatározta: hogy az egyezés alapján fizetendő két első betét-részletet az intézet kölcsönjegyzési célra előlegképp kamatmentesen már most folyósítja.

Férfi vagy nő legyen-e a speaker?

— e kérdés felett kell döntenie 40 férfinak és nőnek, akiket az amerikai Harvard-egyetem pszichológiai fakultása hívott meg, hogy tanulmányozzák a férfi és női speaker hangját és döntsék el: milyen nemű speakert kedvel a rádió-hallgató? A bizonyítási eljárás eredménye az volt, hogy a zsüri túlnyomó többsége a férfi-speakerrel mellett döntött, mert úgy találták, hogy a férfi természetesebben beszél a mikrofon előtt, mint a nő, aki mesterkél hangot vesz fel. Meggyőződtek arról is, hogy a férfi-speakerrel sokkal inkább érdeklik a leadott hírek, mint a nőket és ezért sokkal meggyőzőbben is tudják ezeket közölni a hallgatókkal.

— „Turisták a nevelés szolgálatában”. E címen tegnap este az Iparos Kulturházban tartott igen érdekes és tanulságos előadást Záray Jenő tanár. Rámutatott arra, hogy a középiskolákban manapság nem sokat törődnek a kirándulásokkal, a tanulók szellemileg túlterheltek, s nem sietnek a természetben megújódást keresni, de nem ismerik annak nagyszerű alkotásait, tüneményeit. A minisztérium elrendeli ugyan a kirándulások tartását, de ma a nincstelenség is távol tartja a diákokat. Célszerűnek találja, ha a turistaszójtó a középiskolákban kötelező tantárgyként tanítanák, mert ezzel a szellemi tudás megerősítését és a test edzését is szolgálják. Ideális lenne az elméleti és gyakorlati kiképzés, ahogy ez a műveltebb államokban megtalálható. Célravezetőnek találja, ha addig is, míg ez bekövetkezik és az intéző faktorok ennek szükségességét belátják, a turisták állnának a nevelés szolgálatába, s ennek lehetőségéről is megemlékezett. Előadó sok tapsot kapott.

— Gummi-harisnya legelőnyösebb beszerzési forrása a „Salvator” cég. Gyári lerakat. P. Avram Iancu 21.

— A leghőbb óhaj: Egy világkörűl uton résztvenni. Ma már nem teljesíthetetlen. A Hapag világkörűl utazást 1935-ben a „Resolute” luxushajóval teszik meg. Jöjjön velünk 1655 dollárért ah Sztambul, ez az összeg a régi díjnak a 60%-a. Milyen nyújt? Olvassa el a Hapag hirdetőket. Felvilágosítások és prospektusok: Hamburg Amerika Linie képviselete: Künstler Utazási és Vizum-irodában Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86

URANIA

MA, osütörtökön, 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor

PREMIER! 100% Német!

30 NAPIG HERCEGNŐ!

A női főszerepben!

SYLVIA SIDNEY,

kit mosolyával és könnyeivel együtt szívünk minden melegével szeretünk.

Partnere: **CARY GRANT.**

Márai Sándor írja:

APPARÁTUS

— Széjjegyzetek a Matuska-per margójára —

Az emelvényen hosszú asztal, az asztal mögött ül egy tisztos ur. A tisztos ur reggel félórával korábban kelt, mint szokott, gondosabban beretválkozott, fekete kabátot öltött és fekete nyakkendőt kötött, pápaszemét gondosan megpucolta, két tiszta zsebkendőt vett magához, egyiket kabátja bal belső zsebébe, másikat nadrágja jobb zsebébe rejtette, mint ünnepélyes alkalmakkor mindig is szokta. Előtte aktacsomag és egy csengő. Jobbján és balján ugyancsak két tisztos ur ül, ezek már csak negyedórával korábban keltek, nem öltöttek fekete kabátot, de ők is gondosan beretválkoztak. A három ur orvosprofesszorok benyomását kelti, súlyos műtét előtt, mikor már beanosakodtak s nincs is egyéb hátra, csak az ápolók tolják be a pácienszt.

Jobbra, alacsony asztal előtt, de külön és önmagának, ül még egy tisztos ur, ugyszólván extrerritorialis elkülönözöttségben. Neki is intenzív szerepe van itt a műtétnél, a diagnózist pontosan ismeri, álláspontja általános szkepszis. Ő az, aki határozottan tudja, hogy valaki biztosan elkövette a tettet s az egész ügyről örökké és általánosan, különvéleménye van, melyet néha sikerül elfogadtatni a többiekkel, néha nem. Utóbbi esetben fel-lebbze.

Nem szívesen teszi, de megszokta. Tapasztalatai arra tanították, hogy a társadalom gyilkosokból, rablókból, telvajokból, sikkasztókból, közokirathamisítókból áll, továbbá azokból a nem mindig teljesen kifogástalan egyénekből, akik az áldozatok s végül nagy tömeg emberből, akikről egyelőre nem derült még ki semmi. Várakozó állásponton van. Udvariasan néz maga elé, néha jegyez.

Töle jobbra ül még egy tisztos ur, aki el van szánva reá, hogy megmósítja az ügyész véleményét az emberiségről, általánosan s főként ebben a konkrét esetben. Be fogja bizonyítani neki, hogy a rablógyilkos nem is gyilkos, hanem vegetáriánus, az Údv Hadserg tisztje, öreg szüleinek támasza, ő a névtelen adakozó, aki N. N. jelzés alatt egy pengőt küld az árvizkárosultaknak, mélyen valóságos, szorgalmas és ernyedetlen s az áldozatot csak azért verte agyon, mert az illető megkérte erre, szíveségből. Mindent előre tud, amit az ügyész állíthat s ezenfelül van még tartalékban egy negyvennyolcas honvédje, aki akkor éppen arra járt s ez lesz a koronatanu. Reggel szódabikarbónát vett és egy aszpirint.

Szemközt a tisztos urakkal ül egy ur, aki nem tisztos, ez a vádlott. Feladata itt mindössze annyi lenne, hogy bevallja az igazat, de mindenkinek, tehát az elnöknek, az ügyésznek, a védőnek, az áldozatnak, a rokonoknak, a sajtónak és az erkölcsi világrendnek megelégedésére. Miután erre képtelen, mert bármit mond is, az a felsoroltak közül visszatetszik valakinek, rezignáltan néz maga elé, ünnepi ruhában, két fegyőr között, akik szintén tisztosok.

Minden személy, alkatrészt, srófocska a helyén van, megolajozva és tökéletesen. Az apparátus készen áll arra, hogy működni kezdjen, kimutassa az Igazságot. Mindössze erről van szó; mindig és örökké csak erről. Az elnök megrázza a csengőt s most működni kezd az apparátus, ahogy ezer és ezer éve működik. Mindenki kötelességét teljesíti. Mindenki a helyén van. Mindenki gondosan vizsgál reá, hogy egyetlen szóval, mozdulattal ne sértse meg a házirendet és a szabályokat. Mindenki azt kérdezi csak, ami a kötelessége. A vádlott kivételével, aki nem köteles reá, mindenki csak a szintiszta igazságot vallja.

Az elnök int és sorjában belépnek a tanuk; ezek a csodálatos, rendkívüli memóriá-

val megáldott emberek, akik harag és szenvedély nélkül, pontosan emlékeznek reá, hogy esztendővel előbb a ceglédi állomáson, csütörtök délután félégységkor almát evett-e a vádlott, vagy körtét? Mindenre emlékeznek. Erre meg is esküsznek.

Tisztos urak érkeznek, akik alaposan megvizsgálták a vádlottat s felelőségük tudatában jelentik ki, hogy modelje az egészséges, értelmes embernek és mások, akik a vádlott szemébe mondják, hogy beszámíthatatlan, imbeciális, hülye. Utóbbi esetben a vádlott szemérmesen lesüti szeméit, mint akinek hízogó bókot mondtak.

Az apparátus zajtalanul funkcionál. Senki nem tud jobbat. Mindössze az Igazságot kell megállapítani, két, három, vagy négy nap alatt. Erre a célra vallomások, bünjelek és a vádlott szolgálhatnak. Mindezt csak perrendszerűen át kell vizsgálni s aztán itélni.

Minden és mindenki helyén van, az elnök talán sápadt is egy kissé, mindössze az Igazságot kell megállapítani, a rendezésére álló eszközökkel, melyek szerények és humánusak. Felemeli kezét s a vádlott feláll. Egy más szemébe néznek, mindössze azt kell most eldöntenie, hogy bünös-e ez az ember, vagy nem? Az elnök köhint, kérdezni kezd.

Fenn a magasban áll Justitia, gipszből, bekötött szemekkel. Az elnök néha felpillant reá, s ideges mozdulattal megdörzsöli állát. Aztán megint a vádlottra néz. Hát hogy is volt az huszonhatodikán délután? — kérdi.

A teremőr becsukja az ajtót. Az apparátus most már feltartóztatlanul működik, amíg csak ki nem derül az igazság.

SPORT KÖZLÖNY

Crisana—AMEFA nemzeti bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Aradon

A nemzeti bajnokságban még teljes gőzzel folyó a küzdelem, hiszen még egy egész sor lejátszatlan meccs van hátra. Hivatalosan még két forduló van az őszi idényből, de néhány elmaradt meccs még december 9-re is gondoskodik programról, ha csak — az időjárás nem mond vétőt.

A nemzeti bajnokságban szereplő csapatok közül a Gloriának mindössze egy meccse van még összel: Vasárnap Timisoarán meccsel a Ripensiával. A vasárnapi gyenge szereplés után a Gloria együttesében (a csatársorban) néhány változás várható. Így minden bizonytalansághoz jut ismét Barbu I., valamint Marianut is és jó szereplés várható az aradi együttestől.

Az AMEFA-nak még három lejátszatlan mérkőzése van az őszi szezonban; ellenfelei a Crisana, a CFR és a Romania.

Vasárnap az oradeai Crisana vendégszerepel Aradon,

az a csapat, amelyet annakidején a jó formában lévő Gloriának sikerült legyőznie és

amely tavasszal az AMEFA-tól is vereséget szenvedett Aradon. Az aradi csapatok azóta rendkívül visszaestek és így a Crisana ismét az a félelmetes ellenfél, amely ellen csak igazán nagy játékkal lehet tisztos eredményt elérni. Az aradi munkáscsapat kétségkívül most formán kívül van, de ha lelkesen játszik az együttes, úgy könnyen meglepetést csinálhat. A Crisana elleni csapatot a vezetőség még nem állította össze, de valószínű, hogy az Universitatea ellen szerepelt együttesből néhány játékos kikerül és beavatott körökben a következő csapatot képzelik el vasárnapra piros-fekete színekben:

Bugarin—Gömöri, Csajka—Kovács, Szabó, Tóth (Reinhardt)—Cucula, Dvorzsák, Blaskovits, Wertheim, Podrusek.

Ebben a csapatban mindenesetre van fantázia és ha a játékosok valamennyien kihozzák azt, ami bennük rejlik, igazi amatőr lelkesüléssel küzdenek, úgy sikerülhet az első „két pontot” megszerezniük.

O Románia 1934. évi mezei-futó bajnokságát 10 km.-es távon Manea (Granicerul) nyerte 35 p. 42 mp.-es idővel. 2. Christea (Granicerul) 35 p. 46 mp. A csapatversenyben a Granicerul az első 19 ponttal.

O Braun szereplése bizonytalan a Juventus vasárnapi meccsén. Braun Kálmán, a bucuresti-i Juventus játékosa, aki, mint ismeretes, a vasárnapi meccs után súlyos sérüléseket szenvedett, az ütéseket már valahogyan kiheverte, de a térdére kapott erős rugás nyomait még mindig sinyli és így valószínűleg vasárnap nem is szerepelhet a Juventus csapatában, amely a timisoarai Chinezul látja vendégül a fővárosban.

O A genfi nemzetközi fedettpálya-tenniszversenyen a férfiegyes döntőjében, a német Cramm 7:5, 6:3, 6:4 arányban győzött a svájci Elmer ellen. A férfipárost a Cramm—Gentien francia kettős 6:2, 6:3, 4:6, 6:4 arányban nyerte a svájci Elmer—Bernier-pár ellen. A nőiegyes döntőjében a svájci Payot 6:2, 8:6 arányban nyerte a német Friedlebent.

O Megoperálják Körösladányit, az SGA szélsőcsatárát, Körösladányi Péter, az SGA kiváló szélsőjátékosa, közel egy év óta laborál porceválással. A tehetséges játékost a napokban megoperálják és valószínű, hogy Körösladányi a tavaszi szezonban ismét sorompóba lép.

O Májusban Bécsben játszik a skót válogatott. A skót válogatott csapat jövő év májusában Bécsben vendégszerepel az osztrák válogatott ellen.

O Langenus vezeti az ir-magyar meccset. A december 16-án leányolításra kerülő Irország—Magyarország mérkőzést a belga Langenus vezeti.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék
BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48. 343

A világ körül

„RESOLUTE“

3 csavaru luxus gőzessel.

Ez az öt szám:

60.000 kilométer

40 kikötő

29 ország

136 nap

1750 dollár

Önmagától beszél.

Ha azonban bővebbet akar megtudni, forduljon a

Hamburg-Amerika Linie

képviseléséhez

Künstler Utazási és Vizumirodához

Arad, Bul. Regina Maria 24. — Telefon 86.

HAPAG világkörüli utazás —

461 az utazások királynője!

Megdöbbenő számok a világ lázas fegyverkezéséről

Milliárdokat emészt fel a készülődés a legközelebbi háborúra

Rómából jelentik: Az olasz hadsereg egyik nagytekintélyű vezetőjétől, a nemzetközi fegyverkezési kérdés egyik legkiválóbb ismerőjétől kaptuk az alábbi adatokat, melyek ékesen mutatják, hova érkeztünk el a fegyverkezési örület második esztendejében.

Új török légiflotta

Törökország 1933—34. évi katonai költségvetése kereken négy és fél milliárd lejre rug és a teljes költségvetés 25 százalékát emészt fel. A hadsereg békelétszáma 76.000 és 120.000 ember között mozog. A gyalogságnál a szolgálati idő 18 hónap, a többi fegyvernemnél 24 hónap, a tengerészetnél 36 hónap. A kormány pénzügyi nehézségek miatt nem tudja olyan mértékben fejleszteni hadseregét, ahogy szeretné és ezért

minden erejét a repülőflotta tökéletesítésére fordítja, hogy szükség esetén legalább ez tökéletes legyen. Az utolsó évben az eddigi két repülőezredet háromra fejlesztette. A repülőezredek a következő egységekből tevődnek össze: 16 Devoitine és Curtiss vadászgép, 40 különböző típusú más vadászgép, 59 Bréquet és 20 Junkers bombavető, 18 Savoia-Marchetti hidrolán, 34 kisebb-nagyobb harci gép, 26 Caudron rendszerű gép és 8 tartalék repülőgép. Ebben a pillanatban újabb 21 repülőgépet készítenek a török kormány rendelkezésére.

A török légiflotta tehát 221 gépből áll, ezt a számot azonban fokozatosan 400-ig akarják emelni.

Angol légiezredek

Most készült el a Nelson nevű csatahajó, amely kereken hat milliárd lejbe került és több mint száz tiszt, 1358 aliszt és tengerész teljesít rajta szolgálatot. Az angol hadsereg keretén belül állandóan folyik a kísérletezés nagyobb tömegeknek egyik helyről a másikra való szállítására. Tökéletesen sikerült már a szállítás a múlt év nyarán, amikor egy teljes ezredet röpitett Egyiptomból Irakba, majd amikor nem volt már szükség rájuk, vissza.

Az 1468 kilométeres távolságot tizenegy óra alatt tették meg. Ebben az évben Egyiptomból Cyp rusba szállítottak katonaságot. Néhány héttel ezelőtt az iraki kormány kérésére az angol kormány a Northamptonshire-ezred 600 emberét telepítette át Kairóból Irak különböző területeire. Kilenc Vickers Victoria-gépet használtak a szállításra, mindegyik gép egy-egy után 22 embert vitt magával. A 600 ember három nap alatt szét volt osztva a veszélyeztetett területeken. Repülőgép nélkül a szétosztás heteket vett volna igénybe. A kísérleteken felbuzdulva, az angol kormány

külön csapatszállító repülőgépek építtetésére szánta el magát.

Jugoszlávia

Jugoszláviában a hadsereg állandó békelétszáma 111.636 ember, a határőrök és a tengerészet nélkül. A háborús létszám az irreguláris erők bevonásával olyan nagy, hogy bár például Olaszország lakossága Jugoszlávia lakosságának négyszerese, az olasz hadilétszám a délszlávnak mindössze kétszerese. Az utóbbi időben a belgrádi hadvezetőség

Szenzációs a nagy újdonság-katalogus a Löbl-könyvtárban

Román, magyar, német újdonságok **kötetenként** is kaphatók. **havi díj 40.— lej.** 4571

újabb nagyarányú fegyverkezési programot

dolgozott ki és már tárgyalás is folyik nagyszámú tanknak, ágyúnak és repülőgépek beszerzésére.

Amerika fegyverkezik

Az USA elhatározta, hogy tengerészetének 82.500 főnyi

békelétszámát százezer emberre emeli.

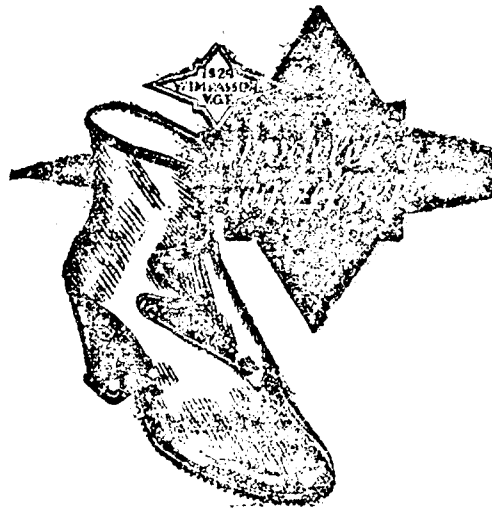
Ennek megfelelően, a flottaegyezmény kilátástalanságára való hivatkozással *tervbevette két nagyobb és nyolc kisebb egységnek építését.* Az állandóan hajókon szolgálatban levő tengerészek száma 57.294, a többiek a repülőgép-anyahajókon és a tengeri repülés szolgálatában álló 3043 kisebb hajón teljesítenek szolgálatot. A tengerészet szárazföldi szolgálatát 19.509 ember látja el. A partvédő építmények és erődítmények fejlesztése folyik és az elmúlt évben csak partvédő ágyúk és erődítmények felállítására és építésére kereken

120 millió dollárt adott ki az amerikai hadügyi kormány.

A szovjet egymillió női katonája

A legújabb orosz törvény a nők számára is kötelező katonai szolgálatot ír elő és a bevonítak bizonyos százaléka a tiszti akadémiát is elvégezheti. Az Oroszországban szolgálatot teljesítő katonai attasék véleménye szerint a nők nagyrésze *szívesen vesz részt a katonai kiképzésben* és a különböző lövészünnepeken. A legutóbbi számlálás szerint

WIAPASSING

Aradon beszerezhető!

**Apponyi Testvérek
Szigeti Oszkár
Iványi Menyhért
cipőáruházakban**

az egy milliót is meghaladja azoknak a nőknek száma,

akik már teljesítettek katonai szolgálatot vagy résztvettek a „komzolok” lövészcsapataiban. Az orosz hadügyi kormány most külön női tankosziágokat és repülősvadronokat állít fel hogy minden orosz asszony kedvet kapjon a katonáskodásra.

Kongóba megy férjhez

Rubletzky Géza aradi szobrászművész leánya

Az erdélyi magyar fiú és fiatal felesége tele reménységgel elindulnak a boldogság hajóján a messzi Kongóba

Nehéz sor a mai fiatalságé, még akkor is, ha tudományosan felkészül, mert hiába a nehéz külföldi tanulmány, a nagy világegvetemnek oklevelei, milliók és milliók vergődnek máról-holnapra messzi idegenben, helyzetük pedig egyre komorabb. Franciaországban is lehetetlen az elhelyezkedés, ahol eddig egymillió olasz, hatszázezer spanyol, körülbelül ugyanannyi lengyel és mellettük a világ minden más nemzetének fiai éltek valahogy, igen nagy számban. Legrosszabb azonban a tanult embereknek, mit tegyenek ők oly tulontul sokan? Csak a szerencse segít, amely azonban éppen olyan ritka, mint a főnyeremény. Nos, egy boldog házasság kapcsán most ilyen elhelyezkedésről számolhatunk be, ami éppen annyit ér, mint egy főnyeremény.

Egy boldog fiatal erdélyi jegvespárt ért a szerencse, akik Párisban ismerkedtek össze. A vőlegény Bocskay István, a fejedelmi családból származó, Párisban végzett orvos.

a menyasszony Rubletzky Géza aradi szobrászművész Anna nevű leánya.

aki iparművészettel foglalkozott ugyancsak Párisban. Bocskay doktornak az az ötlete támadt, hogy elvégzi a gyarmatorvosi tanfolyamot. A tanfolyam elvégzése után aztán beköszöntött a ritka szerencse. Rengeteg pályázó közül a belga kormány választása öreá esett és leszerződötték gyarmatorvosnak Kongóba. Hogy mit jelent ez, elég ha annyit közlünk, hogy

egy gyarmatorvosnak a Kongóban 800.000 lejnek megfelelő összeg a kezdő évi fizetése.

A hatásköre viszont óriási. Mert a Kongóban, amely negyvenszer olyan nagy, mint Belgium, mindössze 200 orvosa van. De ezek mindegyikének óriási egészségügyi személyzet, katonaság s ugy katholikus mint protestáns missziók állnak rendelkezésükre, amelyek mind a legnagyobb ügybuzgalommal vesznek részt a gyógyítás munkájában.

A sárgalázt a vágatva modernizált Kongóban már ugyszólván kiküszöbölték, most a többi tro-

pikus betegségek legázására kerül a sor Kongóban ugyanis olyan haladás van, hogy az szinte elképzelhetetlen. Építészet, közlekedés és minden egyéb technikai téren már olyan dolgok állanak készen, amilyeneket Európában esetleg csak most fognak megvalósítani. Egy új, fényes világ ma egyáltalában a modern gyarmatvilág, amely haladás szempontjából már túlszárnyalta az öreg Európát.

A Párisban összetalálkozott erdélyi magyar fiú és leány most már mint hitvestársak hajóznak Kongó felé, számos tervvel, boldogan. Mert elhatározták, hogy chinint is fognak termelni és más gyógynövényeket, amelyeket a Kongóban még nem termeltek. És az iparművészetet sem fogja elhanyagolni a fiatal asszony, hiszen rendelkezésére fog állani a még ezernyi, kiaknázatlan szándus néger motívum. Érdekes, értékes és boldog életet fognak élni, sőt talán mint gazdag emberek fognak visszatérni, ha minden úgy sikerül, ahogyan tervezik.

Keresse fel Németországot és Wien—Budapestet!

Két érdekes csoportos utazás **december 23 — január 3-ig**

és **december 24 — január 2-ig**
Részvételi díjak: **Lei 11.800.—**
illetve: **7.700.—**

Minden költség belcérteve.

Információ, prospektus, jelentkezés a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R

Képviseleténél:

Künstler Utazási és Vizumirod ban

Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon 86.

Oradeai házaspár kellemetlen kalandja Budapesten

Ejszakai őrizet a rendőrségen — tévedésből

Egy oradeai újságíró izgalmas budapesti kalandjának furcsa története került ma nyilvánosságra egy tárgyaláson. Endrődi Tibor az újságíró, aki néhány héttel ezelőtt látogatába érkezett Budapestre, kártérítési pert indított Reilmann Béla kereskedő ellen,

aki őt és feleségét egy éjszakára a főkapitányság őrizetes szobájába juttatta.

Endrődi egy nappal Budapestre való érkezése után megbeszélte feleségével, hogy amíg ő meglátogatja budapesti barátait, az asszony keresse fel rokonságát, aztán majd délután öt órakor találkoznak a Corvin-Áruház előtt, hogy együtt bevásároljanak.

Endrődi már öt óra előtt a Corvinnál sétált, egyszerre csak eléje toppan egy izgalomtól piros arcú férfi és mellére bökött mutatóujjával:

— Ez volt az, kérem... ez a csirkelógó!...

Endrődi megdöbbenve nézett az előtte ismeretlen férfire, aki mögött egy rendőr állt, aki karjánál fogva megragadva felszólította, hogy kövesse a főkapitányságra.

Az újságíró magából kikelve kiáltott a rendőrré és az idegen urra, hogy milyen jögon merik őt inzultálni, fogalma sincs arról, hogy mit akarnak tőle.

— Csak ne hangoskodjék! — intette le erőlyesen a rendőr — maga egy rézórát adott el ennek az urnak aranyóra helyett s kicsalt tőle kilencven pengőt!

— Kérem, itt csak tévedésről lehet szó — jelentette ki Endrődi Tibor — ez az ur össze téveszt engem valakivel, nem is volt soha aranyóráim, sem rézórám és nem is vagyok rá utalva arra, hogy órákat adjak el.

Az újságíró elővette és felmutatta igazolványát. A felindult férfi azonban nem tágitott.

— Száz igazolványt mutathat nekem, akkor is megesküszöm arra, hogy maga volt a csaló!...

A rendőr megragadta Endrődöt és ráparancsolt, hogy menjen vele. Az újságíró látta, hogy nem tud szabadulni, udvariasan megkérte hát a rendőrt, hogy

pár pillanatig várjon, amíg felesége megérkezik,

mert mind a ketten idegenek Budapesten és a legnagyobb bonyodalmat okozhatja, ha a felesége nem találja a megbeszélte helyen. Ekkor már meg is érkezett az uriaszony, aki még magához sem térhetett a meglepetéséből, amikor

Pert vesztett a CFR az Arad—Brádi R.-T.-gal szemben

Bonyodalmak a vasút félmillió lejes kölcsöne körül

Érdekes pert tárgyalt ma az aradi törvényszék második szekciója: a CFR perelte be egy kölcsön visszafizetéséért az Arad—Brádi r. t.-ot. Az eredeti kereset félmillió lejről szólt és a vasút beadványában kijelentette, hogy ezt az összeget 1919-ben adta kölcsön az aradi vállalatnak, hogy kifizethesse személyzetét. Később leszállította az összeget 127 ezer lejre, azzal, hogy a többi kiegyenlítést nyert. A per tárgyalása folyamán az Arad—Brádi r. t. jogi képviselője, dr. Ciumpila Péter ügyvéd jegyzőkönyvet mutatott be, amelyben a vasút és a vállalat képviselőiből álló bizottság 1929-ben elszámolt és likvidálta az összes differenciákat. Mindkét részről kiegyenlítettnek vették az egymással szemben fennálló követeléseket. Az Arad—Brádi r. t. ezután iratokkal igazolta, hogy nem tartozik a CFR-nek, sőt a vállalatnak áll fenn 165 ezer lejes követelése a vasúttal szemben. A vasút képviselője azzal érvelt, hogy a követelt 127 ezer lej likvidálása nem történt meg, a törvényszék azonban az iratokból behozott bizonyítottnak vette az aradi vállalat állításait és elutasította keresetével a CFR-t.

a rendőr őt is felszólította, hogy jöjön vele a főkapitányságra,

majd a végére járnak, hogy az asszonynak nincs-e része férjének üzemeiben.

A főkapitányság központi ügyeletén Endrődi Tibor erőlyes hangon jelentette ki, hogy mindenkit felelőssé fog tenni ártatlanul való meghurcoltatásáért. Elővette igazoló okmányait, megmutatta utlevelét, megmondotta, hogy hol szállt meg és azt is igazolta, hogy megfelelő összeg felett rendelkezik. A kereskedőtől állítólag kicsalt bankjegyek nincsenek nála.

Reilmann Bélát kihallgatták, majd szembesítették Endrődivel. A kereskedő határozottan kitarított amellett, hogy Endrődi volt a csaló, aki megszólította a Corvin-áruház előtt, hogy szorult helyzetében eladja aranyóráját. Kilencven pengőt kért a szép óráért, amelyet ő mindjárt meg is vett, aztán bement egy közeli ékszerészhez, itt tudta meg, hogy az óra — rézből való.

Visszatért a Corvin-áruházhoz és, mint mondta, még ott találta a csalót.

Hiába volt minden, Endrődi Tibort és feleségét őrizetbe vették a főkapitányságon.

Másnap reggel aztán váratlan fordulat történt. Az újabb kihallgatás során Reilmann, miután a rendőrség már megállapította, hogy Endrődi igazolványai hitelesek és vallomása is megfelel a valóságnak, visszavonta vádját és ugyanolyan határozottsággal, mint amilyennel előző napon Endrődi ellen vallott, kijelentette, hogy semmi körülmények között sem lehet Endrődi a tettes.

Felindult lelkiállapotában elvesztette a fejét és az ártatlan embert vette gyanuba. Most azonban már higgadtabban és jobban emlékszik a történetekre és határozottan állíthatja, hogy a csaló magasabb és soványabb volt és más ruha is volt rajta.

A rehabilitáció elkésett: Endrődiné félig ájultan hagyta el férje karján a főkapitányság épületét, azonnal szanatóriumba kellett szállítani, mert

éjszaka óta állandóan sirógörcs rázza.

Néhány nappal később Endrődi Tibor beadta a keresetet Reilmann ellen, akitől

800 pengő kártérítést és felesége kezeltetésének költségeit követeli.

Kartal Ignác járásbíró kötelezte Endrődi Tibort, hogy mindenekelőtt igazolja a Nemzeti Bank utján, vajjon a megítélendő összeget jogában áll-e felvenni és esetleg az országból kivinni. Endrődi ugyanis idegen állampolgár és ezekre vonatkozólag az ismeretes tilalom van érvényben. A Nemzeti Bank válasza után folyik le majd a bizonyítás a járásbíróság előtt.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ. fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egvedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad. Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. a. 3—7-ig.

mindenfelől

A tökéletes női szépség 99 pontot kap

A cambridge-i egyetem egészségügyi tanára pontozó rendszert állított fel a női szépség értékelésére. Száz százalékos női szépség szerinte az, aki itt felsorolt szempontokból egyaránt eléri a maximális pontszámot:

A korhoz és nagysághoz viszonyuló átlagsúly tökéletességéért 20 pont jár.

Jól fésült, tiszta, zsirtalan, fényes haj: 5 pont.

Élénk, csillogó, tiszta szem, ha a szem fehérje valóban fehér és nem sárgás: 5 pont.

Jólápolat, fehér és pontosan illeszkedő fogak: 5 pont.

Szép vonalú, mosolygó száj, szájszag nélkül: 5 pont.

Tiszta, sima, jöszinü feszes bőr, friss és természetes arc- és ajakpírral: 10 pont.

Kifogástalanul tiszta kéz, sima és puha bőrrel, jólápolat körmökkel: 5 pont.

Normális, jó cipővel felruházott láb, ha a nagyujj hegyétől a sarokig egyenesvonalú, szóval nem bütykös: 10 pont.

Természetes testtartás, egyformán magas vállak, a lábak egymástól csekély távolságban, párhuzamos állásban, szépfekvésű karok: 5 pont.

Csinos, bájos vonal ülés közben: 2 pont.

A mozgás harmóniája: 2 pont

Jó hallás, vagyis öt méter távolságból a normális beszéd megértése: 5 pont.

Jó szem, vagyis a nyomtatott betűnek kartávságból való olvasása: 5 pont.

Kifogástalan egészség, jókedv, sok lelkesültség, mérséklet, kifogástalan önuralom, bizalomkeltés, jó hangulat, kellemes hang: 10 pont.

A stílus ruha színe és vonala, az évszaknak és az alkalomnak megfelelő izlésséggel: 5 pont.

...Mennyivel kevesebb gondja lett volna Páris-nak az alma odaajándékozása körül, ha az angol professzor táblázatának birtokában lett volna!...

Mit írt a „Temps“ ötven évvel

ezelejt Jókairól?

A párisi Temps hírvivata élén mindennap közöl egy szemelvényt 50 évvel ezelőtti számából. Tegnap a Temps 1884 november 9-iki számának egy hírét közölte, amely így hangzik:

— Jókai Mór, az ismert regényíró megírta és kiadta Magyarország történetét. A könyv, szerencsétlenségére, nem nyerte meg a pesti diákok egy részének tetszését, akik nem találták eléggé sovínisztának. Jókai születésnapján összegyűltek ablakai előtt, nagy tüzet raktak és ünnepélyesen elégették a megbélyegzett könyvet. A rendőrség már későn érkezett, hogy az autódajét megakadályozza.

Honnan ered a „dollár“ és a „frank“ elnevezés?

Schlick grófok joachimsthal gazdag ezüstbányáiból aknázták ki azt a nyers ezüstöt, amelyből 1506. után ezüstpénzt vertek. Ez az ezüstpénz anyagának származási helye után, „Joachimsthaler“ néven volt ismeretes, de mert ezt a nevet kisé hosszúnak találták, egyszerűen a „Thaler“ elnevezést használták. Európai kivándorlók révén ez a pénz Amerikában is elterjedt s ott már nagyobb kiejtés szerint a „Tñaler“-ből „dollár“ lett. Ez az elnevezés a magyarba „tallér“, a lengyelbe „talar“, az olaszba „tallero“ alakban ment át. A „frank“ elnevezés eredetének magyarázata már sokkal egyszerűbb; származik pedig a „Francorum Rex“ jeligéből, amelyet János francia király alkalmaztatott 1366-ban a francia váltópénzekre körirat gyanánt.

Ha a frontharcosok találkoznak

Egy newyorki bíróság előtt történt. Egy asszony indította a pert a tartásdíjért a férje ellen, aki hűtlenül elhagyta őt. A tárgyaláson megjelent a férj is. Az asszony ügyvédje, aki az ellenfelet most látta először, felugrott a helyéről, oda-szaladt ügyfele férjéhez, megölelte és megcsókolta. Aztán kijelentette, hogy lemond az asszony képviseléről, mert nem tudja perelni ezt az embert, aki a világháború alatt bajtársa volt és egy gáztámadás alkalmával az életét mentette meg. Az asszony, akit férje után ügyvédje is elhagyott, kellemetlen meglepetéssel szemlélte a jelenetet.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

50 vagon exportáru rekedt Aradon az új exportrendszer első két napján

Arukompenciációs ajánlatot tett a kormány a Magyarországon befagyott követelések ügyében

Az aradi vámhivatal ma és az elmúlt napokban felizgatott méhkas képét nyújtotta. A hivatal főnökét, valamint a tisztviselőket a kérdések egész rajával rohanták meg az érdekeltek, akik azonban nem kaphattak minden kérdésükre kimerítő választ, mert hiszen maga a miniszterium rendelkezése sem terjedt ki az új külkereskedelmi rendszer minden részletére. A kivitel új rendszere tudvalevőleg e hó 19-én, hétfőn lépett életbe és ekkor ötven: *petroleummal, tüzzival, dióval, élőállattal és hússal megpakott vagon várta Aradon az indulást.* Ezeket a vagonokat azonban nem engedték át a határon, mert a szállítóleveleken még nem szerepelt a Banca Nationala láttamozása, amely igazolja, hogy az exportőr a kivitelből származó devizákat a jegybanknak engedte át. Az új rendszer értelmében tudvalevőleg az exportált áruk ellenértékének behajtását néhány autorizált pénzügyintézet végzi. Ezeket az összegeket a bankoknak a szállítástól számított 30 napon belül kell behajtani. Tekintettel arra, hogy ez súlyos felelősséget jelent, egyes bankok nem voltak hajlandók a behajtás munkájának elvégzését vállalni. Így többek között az egyik előkelő *bucuresti-i nagybank aradi fiókja a hozzáfutó exportőröknek azt a választ adta, hogy nem vállalja az inkasszót.*

Az exportőrök, akiket súlyos kár fenyegetett, elhatározták, hogy sürgősen interveniálnak a kereskedelemügyi miniszternél. Ez meg is történt és rövidesen távirat érkezett Bucarestből, amelynek értelmében *a fűrészáru és a romlandó áru az említett láttamozás nélkül is kivihető.* Ekkor nézeteltérések keletkeztek arról vonatkozólag, hogy az élőállat romlandó-e. Ez valóban fogas kérdés volt és *a halmi-i, valamint az episcopia-bihorului-i* vámhivatalok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az élőállat romlandó, amennyiben időközben súlyából veszíthet, a curticl-i vámhivatal viszont nem nyilvánította romlandó árucikkeknek az élőállatokat. Ekkor újabb intervenció történt és végre megérkezett a miniszteriumnak az a távirati rendelkezése, amelynek alapján

Az új rendszer életbeléptetését november 26-ika estéjéig elhalasztották.

Az új intézkedés következtében azok a vagonok, amelyek már hétfőn utra készen álltak, ma végre elindulhattak. A késedelem az exportőrök számára természetesen súlyos káro-

kat jelentett. A kivittet egyébként megnehezítik azok az újabb költségek is, amelyeket az új rendszer előidézik. Jellemző a helyzetre, hogy egyetlen kiviteli szállítmány formalitásainak elvégzésére 24 iv papír szükséges.

Manolescu-Strunga ipar- és kereskedelemügyi miniszter ma nyilatkozott a sajtónak és többek között kijelentette, hogy egy újabb intézkedés értelmében, az exportőrök helyzetének megkönnyítése érdekében,

a behozatali bizottság a múlt év utolsó negyedében importált áruk harminc százalékaának megfelelő behozatalra azonnal engedélyt ad.

Megkapják a behozatali engedélyt az új cégek is, ha igazolják, hogy bejegyzett cégük van és olyan cikkeket kereskednek, amelyeket külföldről kell behozni. Kijelentette a miniszter, hogy minden olyan új vállalkozást, amely kivitel céljából létesül, támogatásban részesítenek. Ezeknek a vállalatoknak a devizák 40 százalékát szintén a jegybanknak kell átadniuk, a fennmaradó 60 százalékot pedig a behozatal céljaira használhatják fel, vagy továbbbithatják.

Rendkívül érdekes javaslatot tett a miniszter az illetékes magyar tényezőknek a Magyarországon befagyott, 220 millió lej ki-

tevő követelésekre vonatkozólag. A miniszter azt kéri, hogy

Magyarország ennek az összegnek ellenében adjon árut, amelyet a román kereskedők Magyarországról exportálnának, különböző külföldi piacokra.

Ujjászervezi a miniszter a nemzeti exportintézetet is, amelynek élére Garoflid volt miniszter került.

A miniszteriumban működő bizottság összeállította az újonnan kontingentálandó áruk listáját. Ezek összege kétszázat tesz ki. Minden olyan árut kontingentáltak, amelyekből az elmúlt évben *egynullió lejnél nagyobb értékben hoztak be.*

= UJABB BELFÖLDI KÖLCSÖNT TERVEZ A KORMÁNY? Clujról jelentik: Lazcanu pénzügyi államtitkár igen érdekes nyilatkozatot tett a Kereskedelmi és Iparkamara vezetői előtt. Közölte velük, hogy a kormány januárban újabb kölcsönt szándékszik kibocsátani és ez alkalommal jegyzésre elfogadják a magánosok és vállalatok állami követelését is. Tatarescu kormánya így akarja megoldani ezt a súlyos problémát, mely évek óta ránehezedik az ország gazdaságl és pénzügyi életére.

= A „Consum” új száma a trónbeszédben bejelentett gazdasági jellegű törvényekről és a kormány gazdaságpolitikai terveiről közöl részletes tudósítást. A hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről a következő főbb cikkekben számol be a „Consum” most megjelent legújabb száma. Január elsején lép életbe az új gyűjtőcsomagszállítási tarifa. Fizetéseketelenségek, új cégek és cégváltozások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvashatók. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3. (Postafiók 127.)

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Biztosítsa vagyonát még ma aranyértékre!

A legjobb jövedelem a befektetett tőke után; Biztos visszafizetés, 40% os haszonnal; Nagyszámu oszthatatlan nyeresemény
100.000-250.000-500.000-1.000.000 és 3.000.000 lej értékben.

Ezt ajánlja az

Országfejlesztési Kölcsön

de mindezen felül

hozza segít az utak megjavításához, iskolák, templomok építéséhez, a közegészség javításához és az ország iparának fejlesztéséhez.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 49 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY

ha ma megrendeli.

Az előfizetést

csak 1934. december hó 1-től számítjuk.

Auto felszerelési tárgyak,

lámpák, órák,
irányjelzők,
dísz tárgyak

50% engedménnyel
szerezhető be.

Kálmán A. Részvénytársaság, Arad

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 22.

Bucuresti, 11: Gyermekek órája. 13: Vizállásjelentés, Déli hangverseny. 13.45: Tőzsde. Majd könnyű zene. 14.15: Hírek. 18: A rádiózenekar szórakoztató zenéje. Közben 19 órákor időjárásjelentés. 20: Rádióegyetem. 20.20: G. Calinescu előadása: „Benvenuto Cellini élete”. 20.35: Bizet: „Carmen”. Közvetítés a Román Operából. Utána: hírek — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemek. 11: Felolvasások. 13: Déli harangszó. 13.05: Az 1. honvéderővezetők zenekara. 14.30: ungvári Szalay Lajos és cigányzenekara. 17.10: „Divatcsere”. Szunyoghné-Tüdös Klára előadása. 18: „Gazdalanfolyam”. 18.35: Hanglemek. 19: „Diákélet a régi Pesten félszázad előtt”. 19.35: Paul Tibor klarinétos (zongorakísérettel). 20.05: A rádió külügyi negyedórja. 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Gina Cigna olasz operaénekesnő vendégfellépéssel. „Traviata”. Zenéjét szerezte Verdi. 23.30: Hinczy László jazz-zenekarának műsora. Utána: Peris Jenő és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Lemezek. 14: Hírek. 14.10: Lemezek. 16.20: A munkanélküli ifjúság és a család. 17.10: Filmlemek. 17.55: Ausztria gazdasági multja. 18.30: Berger Gika alt éneke. 19.55: Verdi: Falstaff, 3 felvonásos opera. Közvetítés az Operaházból. 23.10: Lemezek. 23.50: Jazz-lemek. Utána: Táncczene a Palmhof-kávéházból dalokkal. — Belgrád. 18: Rádiózenekar. 20: Lemezek. 21: Előadás. 21.30: Smetana: Hazám. 23.15: Hírek. — Breslau. 20: Rádiózenekar. 20.40: Deutschlandsender. 21.10: Német népzeneest. 21.50: Rádiózenekar. Bockelman énekessel. 23.40: Világpolitikai szemle. 23.55: Táncczene. — Deutschlandsender. 17: Königsberg. 19: Magyar föld, magyar népiség. Masirewich magyar követ bevezető szavai. Utána: Dobay Franciska magyar dalokat énekel. — Kassa. 13: Lemezek. 19.15: Szaxofonszólo. 19.30: Hírek. 20: Prága. 22.15: Humor a bíróság termében. 22.30: Enescu: A-dur román rapszódia. 23: Prága. 23.15: Pozsony. 23.30—24: Prága. — Leipzig. 17: Könnyű zene. 18: Schumann- és Schütz-művek két zongorán. 18.30: Böhlau Helén 75. születés-

napja. 19.35: Régi társasági dalok és táncok. 20.05: Zenei tűzijáték (lemek). — Milano. 18.10: Malatesta zenekara. 21: Beszélőújság. Lemezek. 21.45: Alfano: Fel-támadás, 4 felvonásos opera. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 11.15: Állástalanok zenekara. 13.10: Hírek. Lemezek. 14.45: Német és magyar hírek. 18.20: Skutil énekesnő Dvorzsák cigánydalait énekl. 19: Magyar műsor. 23.15: Magyar hírek. — Róma. 18: Broussard

zongora, Aramis bariton és Olmastroni szoprán hangversenye. 20.15: Hírek idegen nyelveken. 21.10: Lemezek. 21.45: Hangverseny. 23: S. Secendo: Kik a felnöttek, 1 felvonásos vígjáték. 23.30: Vendéglői táncczene. — Varsó. 13.30: A filharmonikusok. 16.45: Jazz. 20: Mirska Mária lengyel szerzők műveit zongorázza. 20.30: Jazz-lemek. 21: Német zene. 23: Reklámzene. 23.15: Táncczene.

ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA No. 13
Aradi Általános Takarékpénztár R.-T. épület, II. udvar. 4879

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Corso mozi.” Hétfőn és kedden hiába kerestem. Ma, csütörtökön ugyanazon időben, ugyanott várom.

LAKASSAL rendelkező urinő barátságát keresi vidéki uriember, kivel és kinél a va-árnapjait eltölthetné. „Már vasárnap” jelígre válasz kérék az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4965

42 éves nő komolyabb uriember ismeretséget keresi, ki anyagilag támogatná. Megkereséseket „Jobb nő” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 4960

ALKALMAZÁS.

KERESSEK fiatal titkárnőt, személyes jelentkezés. Jonescu, Str. Coşbuc 10., 4-7 órákor. 4967

FIATAL hölgy 25 ezer lej készpénz vagy 70-80 ezer lej elsőrendű ingátan óvadékkal pénztárnoknői állást keres dec. 15-re. Leveleket „Megbízható I.” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 4961

40-50 év körüli mindenek szakácsnőt, ki a gazdasághoz is ért, keres vidékre fiatal egyedülálló községi jegyző. Jelentkezni lehet Aradon a városbíróságon, a vasúttársaságnál. 4964

Megbízható

engro-detail
fűszerkereskedő segédet
azonnalra keresek.

Ajánlatok „Szorgalmas” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérének. 4941

LAKÁS.

Különbejáratu butorozott szoba, fürdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. emelet. 4718

ÜZLETEK.

Mezővárosban 20 év óta fennálló cipő-, férfi és női divattütlehez társat keresek vagy benőülhet izr. fiatalember 100-200 ezer lejjel. Levelek „Saját ház” jelígre a kiadóhivatalába.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESSEK megvételre franela gyártmányu bormérőt, Gáspár. Str. Horia 2 4962

BEL dísznöveléshez jutányosan kapható. Str. Ciorogariu 9. 4940

PUHA ÓLOM megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Oszi felöltőt, ruhát és téli-
kabátot 20-48%
kéletesen tisztít és fest
HOSZPODAR
Str. Stroiescu 13. Üzlet: Str. Eminescu.

KEVESEET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 4749

Varrógépeket, írógépeket, ezüstölt süreősen keresünk megvételre. Comissio, Dacia kávéház mellett. 4926

Parkirozáshoz, Kertdíszítéshez

Diszfényök nagyon sok változatban, Buxusok. Diszfák, Diszserjék, Örökzöld és dísznövények, Clematis több színen, sok szép faj, kusz-cserje évelők, magarózsák, babarózsák, előnyös beszerzési forrása 4.65

SZABÓ falkola, Pancota.

Leszállított árban eladók: Komplet ebédlő 3500 lejtől, bőrgarnitúra 8000 lei, hálószobák 8500 lejtől, pianino, zongorák, előszobafalak, meidinger kályha, íróasztal, könyvszekrény, matracok, vitrinek, varrógépek, csillárok, gyári és valódi szőnyegek, álló lámpák, asztalnemű és ágynemű, festmények, dísz tárgyak, ezüst-nemű stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tünisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4.39

IRÓGÉPEK,

Töltőtolszárak
SZAMOLOGÉPEK,
Nationalkasszák

jókarbantartása, javítása, újjáalakítása SZAVATOSSÁG mellett. Az ország legrégebb, legmodernebbül berendezett 4619

JAVITO ÜZEME

évtizedek óta a legkiválóbb szakmunkások közreműködésével.

SZEGFŰ ARAD

Str. Fratiau 7, Telefon 111

Veszek, eladok és javítok használt varrógépet. Hő- és sárcipő javítása, talp-sarok lei 40-től. Törött üveg és porcellán tárgyak vizálló ragasztása. „MOTORICA” műszerész Arad, Calea Banatului 8. szám. (Lutivák haluzlet mellett.) 4748

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgálta-
tásban vezet!

Szoba teljes ellátással
személyenként 292

napi 12.- pengőért